

ИТАЛИЈАНСКИ ЈЕЗИК

**Испитни каталог
за државну матуру у
школској години 2024/2025.**

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

ИСПИТНИ КАТАЛОГ ЗА **ДРЖАВНУ МАТУРУ** У ШКОЛСКОЈ ГОДИНИ 2024/2025.
ИТАЛИЈАНСКИ ЈЕЗИК

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

САДРЖАЈ

УВОД	5
1. ВИШИ НИВО ИСПИТА	8
1.1. ПОДРУЧЈА ИСПИТИВАЊА	8
1.2. ОБРАЗОВНИ ИСХОДИ	8
1.2.1. ИСПИТНА ЦЕЛИНА ЧИТАЊЕ	8
1.2.2. ИСПИТНА ЦЕЛИНА СЛУШАЊЕ	9
1.2.3. ИСПИТНА ЦЕЛИНА ПИСАЊЕ	9
1.3. СТРУКТУРА ИСПИТА	11
1.3.1. ИСПИТНА ЦЕЛИНА ЧИТАЊЕ	11
1.3.2. ИСПИТНА ЦЕЛИНА СЛУШАЊЕ	12
1.3.3. ИСПИТНА ЦЕЛИНА ПИСАЊЕ	13
1.4. ТЕХНИЧКИ ОПИС ИСПИТА	14
1.4.1. ТРАЈАЊЕ ИСПИТА	14
1.4.2. ИЗГЛЕД ИСПИТА И НАЧИН РЕШАВАЊА	14
1.4.3. ПРИБОР	15
1.5. ОПИС БОДОВАЊА	16
1.5.1. БОДОВАЊЕ ИСПИТНЕ ЦЕЛИНЕ ЧИТАЊЕ	16
1.5.2. БОДОВАЊЕ ИСПИТНЕ ЦЕЛИНЕ СЛУШАЊЕ	16
1.5.3. БОДОВАЊЕ ИСПИТНЕ ЦЕЛИНЕ ПИСАЊЕ	17
1.6. ПРИМЕРИ ЗАДАТАКА	21
1.6.1. ПРИМЕР ЗАДАТКА ПОВЕЗИВАЊА	21
1.6.2. ПРИМЕРИ КОМБИНОВАНОГ ЗАДАТКА ПОВЕЗИВАЊА И ДОПУЊАВАЊА	22
1.6.3. ПРИМЕР ЗАДАТКА ВИШЕСТРУКОГ ИЗБОРА	24
1.6.4. ПРИМЕР ЗАДАТКА ПИСАНОГ ТЕКСТА	24
1.7. ПРИПРЕМА ЗА ИСПИТ	27
1.7.1. ПРИПРЕМА ЗА ИСПИТНУ ЦЕЛИНУ ЧИТАЊЕ	27
1.7.2. ПРИПРЕМА ЗА ИСПИТНУ ЦЕЛИНУ СЛУШАЊЕ	29
1.7.3. ПРИПРЕМА ЗА ИСПИТНУ ЦЕЛИНУ ПИСАЊЕ	30

---

2. ОСНОВНИ НИВО ИСПИТА	31
2.1. ПОДРУЧЈА ИСПИТИВАЊА	31
2.2. ОБРАЗОВНИ ИСХОДИ	31
2.2.1. ИСПИТНА ЦЕЛИНА <i>ЧИТАЊЕ</i>	31
2.2.2. ИСПИТНА ЦЕЛИНА <i>ПИСАЊЕ</i>	32
2.2.3. ИСПИТНА ЦЕЛИНА <i>СЛУШАЊЕ</i>	33
2.3. СТРУКТУРА ИСПИТА	34
2.3.1. ИСПИТНА ЦЕЛИНА <i>ЧИТАЊЕ</i>	34
2.3.2. ИСПИТНА ЦЕЛИНА <i>ПИСАЊЕ</i>	35
2.3.3. ИСПИТНА ЦЕЛИНА <i>СЛУШАЊЕ</i>	36
2.4. ТЕХНИЧКИ ОПИС ИСПИТА	37
2.4.1. ТРАЈАЊЕ ИСПИТА	37
2.4.2. ИЗГЛЕД ИСПИТА И НАЧИН РЕШАВАЊА	37
2.4.3. ПРИБОР	38
2.5. ОПИС БОДОВАЊА	39
2.5.1. БОДОВАЊЕ ИСПИТНЕ ЦЕЛИНЕ <i>ЧИТАЊЕ</i>	39
2.5.2. БОДОВАЊЕ ИСПИТНЕ ЦЕЛИНЕ <i>ПИСАЊЕ</i>	39
2.5.3. БОДОВАЊЕ ИСПИТНЕ ЦЕЛИНЕ <i>СЛУШАЊЕ</i>	42
2.6. ПРИМЕРИ ЗАДАТАКА	43
2.6.1. ПРИМЕР ЗАДАТКА ПОВЕЗИВАЊА	43
2.6.2. ПРИМЕРИ КОМБИНОВАНОГ ЗАДАТКА ПОВЕЗИВАЊА И ДОПУЊАВАЊА	44
2.6.3. ПРИМЕРИ ЗАДАТАКА ВИШЕСТРУКОГ ИЗБОРА	46
2.6.4. ПРИМЕР ЗАДАТКА КРАТКОГ ПИСАНОГ ТЕКСТА	48
2.7. ПРИПРЕМА ЗА ИСПИТ	49
2.7.1. ПРИПРЕМА ЗА ИСПИТНУ ЦЕЛИНУ <i>ЧИТАЊЕ</i>	49
2.7.2. ПРИПРЕМА ЗА ИСПИТНУ ЦЕЛИНУ <i>ПИСАЊЕ</i>	51
2.7.3. ПРИПРЕМА ЗА ИСПИТНУ ЦЕЛИНУ <i>СЛУШАЊЕ</i>	51
3. ДОДАЦИ	53
3.1. ОПИС ЈЕЗИЧКИХ САДРЖАЈА ЗА ВИШИ НИВО ИСПИТА	53
3.2. ОПИС ЈЕЗИЧКИХ САДРЖАЈА ЗА ОСНОВНИ НИВО ИСПИТА	58

УВОД

Испитни каталог за државну матуру из Италијанског језика темељни је докуменат испита у којем су наведени и објашњени циљеви, садржаји, критеријуми те начини испитивања и бодовања испита на вишем и на основном нивоу у школској години 2024/2025. Усклађен је са курикулумом наставног предмета Италијански језик за основне школе и гимназије¹ (у даљњем тексту: предметни курикулум) те је пре свега намењен кандидатима током припреме за државну матуру.

Испит државне матуре из Италијанског језика се може полагати као обавезни или изборни на оба нивоа. Испитом на основном нивоу испитују се темељна језичка знања и способности, а испитом на вишем нивоу испитују се језичка знања и способности која су важна за даљње школовање у образовним подручјима у којима је нужно поседовање вишег нивоа комуникацијске језичке компетенције.

Циљеви испита

Према предметном курикулуму учење и поучавање италијанског језика усмерено је на развој способности разумљиве комуникације у различитим ситуацијама свакодневног живота, као и на стицање језичко-комуникацијске компетенције у италијанском језику уз помоћ које ће ученик задовољити своје основне потребе и интересе у друштвеним интеракцијама.

Овладавањем италијанским језиком ученици развијају и међукултурну комуникацијску компетенцију која уз разумевање и уважавање других култура те поштивање културне различитости подразумева и сагледавање властите културе, шта придоноси личном и друштвеном развоју ученика.

Подстицањем на активирање властитих потенцијала те на самосталну и критичку употребу различитих извора знања и примену делотворних стратегија учења ученику се пружа темељ за самостално управљање властитим учењем, а тиме и за делотворно целоживотно учење.²

Темељни су циљеви испита државне матуре из Италијанског језика проверити самосталну и тачну употребу језика у комуникационим ситуацијама. Полазећи од спознаје да је језик средство комуникације, испитом се проверава способност разумевања, изражавања и употребе језика као система.

¹ NN, br. 7/19. (22. 1. 2019.), Одлука о доношењу курикулума за наставни предмет Италијански језик за основне школе и гимназије у Републици Хрватској [електронички извор].

² уп. предметни курикулум. поглавље Б. Васпитно-образовни циљеви учења и поучавања [електронички извор].

Виши ниво испита из Италијанског језика усклађен је са предметним курикулумом од 1. до 4. разреда опште, класичне, природно-математичке и гимназије за природне науке (6 – 9. године учења).³

Основни ниво испита из Италијанског језика усклађен је са предметним курикулумом од 1 до 4. разреда опште, класичне, природно-математичке и гимназије за природне науке (1 – 4. године учења).⁴

Ако ученици стручних школа желе да полажу виши ниво, треба да прошире стечено знање садржајима гимназијског програма користећи се обавезном литературом и садржајима према напоменама у делу *Додаци*. У делу *Додаци* зеленом су бојом означене разлике у језичким структурама које кандидати требају додатно савладати како би могли приступити испиту на вишем нивоу и успешно га положити. Гимназијски програм разликује се у захтевности, тј. обиму усвојености одређених језичких садржаја (граматичких и лексичких структура). Треба такође системски проширивати вокабулар везан за опште теме. Огледни примери испита за виши и основни ниво кандидату дају јасан увид у разлике у садржају и облику испита на тим нивоима.

Испитни каталог подељен је у три дела. Прва два дела односе се на нивое и садрже по седам поглавља:

1. Подручја испитивања
2. Образовни исходи
3. Структура испита
4. Технички опис испита
5. Опис бодовања
6. Примери задатака
7. Припрема за испит.

У првом и другом поглављу наведено је шта се испитује у испиту. У првом поглављу наведена су подручја испитивања, а у другом образовни исходи⁵ односно кључна знања и вештине које кандидат треба да развије и усвоји.

³ На темељу резултата до сада спроведених испита државне матуре те садржаја исхода у предметном курикулуму процењено је да виши ниво испита одговара нивоу B1 Заједничког европског референтног оквира за језике: учење, поучавање, вредновање (Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment Companion Volume with New Descriptors, © Council of Europe, February 2018.).

⁴ На темељу резултата до сада спроведених испита државне матуре те садржаја исхода у предметном курикулуму процењено је да основни ниво испита одговара нивоу A2 Заједничког европског референтног оквира за језике: учење, поучавање, вредновање (Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment Companion Volume with New Descriptors, © Council of Europe, February 2018.).

⁵ У образовним исходима преузетим из предметног курикулума направљене су језичке корекције према норми хрватског стандардног језика.

У трећем, четвртом и петом поглављу описани су начин испитивања, структура и облик испита, примери задатака, врсте текстова, број задатака везаних за полазне текстове, начин решавања и бодовања задатака и испитних целина, удео испитних целина у испиту те критеријуми бодовања писаног текста.

Наведене су лествице за бодовање и објашњена је њихова примена.

У шестом поглављу наведени су примери задатака са детаљним објашњењем, а у седмом поглављу изложено је на који се начин кандидати могу да припреме за успешно полагање испита.

Након прегледа нивоа следи трећи део *Додаци*. У томе су делу наведени језички садржаји за сваки ниво.

1. ВИШИ НИВО ИСПИТА

1.1. ПОДРУЧЈА ИСПИТИВАЊА

Предметни курикулум са којим је овај испитни каталог усклађен структурисан је према следећим подручјима: *Комуникациона језичка компетенција*, *Међукултурна комуникациона компетенција* и *Самосталност у овладавању језиком*. Сва три подручја чине уравнотежену структуру целокупног предметног курикулума језика и полазиште су образовних исхода који се проверавају испитом државне матуре из Италијанског језика.⁶

Испитом на вишем нивоу проверава се комуникациона језичка компетенција према предметном курикулуму за наставак учења италијанског језика (девет година) у три језичке делатности, тј. потподручјима: читању, слушању и писању. У складу с тим испит из Италијанског језика састоји се од три испитне целине: *Читање*, *Слушање* и *Писање*.

1.2. ОБРАЗОВНИ ИСХОДИ

У овом су поглављу за сваку језичку делатност наведени образовни исходи из подручја *Комуникациона језичка компетенција* предметног курикулума. Исходи из подручја *Међукултурна комуникациона компетенција* и *Самосталност у овладавању језиком*, који су предметним курикулумом предвиђени за вредновање наученог, у испиту се вреднују посредно кроз исходе из подручја *Комуникациона језичка компетенција*.

Према предметном курикулуму сложеност текста зависи од квантитативних и квалитативних показатеља сложености и ученикову познавању теме текста. Квантитативни показатељи сложености односе се на обележја речи и реченица попут дужине, учесталости и сложености, а квалитативни показатељи на врсту текста, сложеност изложених идеја, стил аутора и начин на који је текст структурисан и представљен. По сложености се текстови деле на врло једноставне, једноставне, средње сложене и сложене.

1.2.1. Испитна целина *Читање*

Циљ је ове испитне целине испитати кандидату способност самосталног читања са разумевањем разноврсних аутентичних или у одређеној мери прилагођених текстова и проверити располаже ли кандидат потребним знањима и вештинама на рецептивном нивоу.

Према предметном курикулуму ученик:

- разуме и анализира дуге и средње сложене писане текстове о темама из свакодневног живота те о темама од личног или општег интереса

⁶ вв. предметни курикулум, поглавље С. Структура – подручја предметног курикулума [електронички извор].

- препознаје главну мисао и анализира информације у дугом и средње сложенем тексту. (SŠ (2) TJ A.4.1.)

Шта се испитује?

С обзиром на наведене образовне исходе, у овој испитној целини испитује се може ли кандидат у писаном тексту различите дужине:

- одредити основни смисао
- утврдити главне мисли
- разликовати поједине информације
- закључити из имплицитне поруке
- утврдити логичке и сложеније значењске везе у тексту
- предвидети садржај на темељу језичке организације текста.

1.2.2. Испитна целина *Слушање*

Овом се испитном целином испитују кандидатове вештине глобалног, селективног и детаљног разумевања слушаног текста изговореног разговетним стандардним језиком.

Према предметном курикулуму ученик:

- разуме и анализира дуге и средње сложене слушане текстове о темама из свакодневног живота те о темама од личног или општег интереса. (SŠ (2) TJ A.4.1.)

Шта се испитује?

С обзиром на наведене образовне исходе, у овој испитној целини испитује се може ли кандидат у говореном тексту различите дужине:

- одредити основни смисао
- утврдити главне мисли
- разликовати поједине информације.

1.2.3. Испитна целина *Писање*

Циљ је ове испитне целине испитати кандидатову способност примереног и тачног изражавања у писаним облицима језичких активности које се предузимају са сврхом испуњавања комуникационих циљева дефинисаних у задатку.

Према предметном курикулуму ученик:

- пише средње дуг и средње сложен структурисани текст у садашњем, прошлом и будућем времену користећи се примереним морфосинтактичким структурама о темама из свакодневног живота те о темама од личног или општег интереса уз смернице
- смислено повезује поједине делове у унутрашњости текста
- изражава мишљење, осећаје, жеље, наде и потребу
- објашњава и образлаже своје ставове, слагање или неслагање о различитим темама
- примењује неформални и формални стил писања текстова на темељу предлошка. (SŠ (2) TJ A.4.3.)

Шта се испитује?

С обзиром на наведене образовне исходе, у овој испитној целини испитује се може ли кандидат:

- развити задану тему према садржајним одредницама, поткрепити главне мисли чињеницама и примерима
- смислено и логички организовати реченице и одломке у тексту те се притом користити уобичајеним начинима и средствима за повезивање и структурисање текста
- употребити примерене и правописно исправне лексичке структуре
- исправно употребити сложеније граматичке структуре.

1.3. СТРУКТУРА ИСПИТА

Испит из Италијанског језика на вишем нивоу састоји се од три испитне целине: *Читање, Слушање и Писање*.

У тексту који следи детаљно је описана структура сваке испитне целине.

1.3.1. Испитна целина *Читање*

Ова испитна целина састоји се од шест група задатака везаних за различите писане полазне текстове. Текстови укупно садрже приближно 1500 речи. Структура ове испитне целине приказана је у табели 1. За сваки испитивани исход наведено је којом ће се врстом задатака испитивати, на којој врсти полазног текста те колико је задатака везано за те текстове.

Табела 1. Структура испитне целине *Читање*

ГРУПА ЗАДАТАКА	ИСПИТИВАНИ ИСХОДИ	ВРСТЕ ЗАДАТАКА	ВРСТЕ ТЕКСТОВА	БРОЈ ЗАДАТАКА
1.	одредити основни смисао текста, утврдити главне мисли	задаци повезивања	врло кратки, тематски повезани обавештајни или приповедни текстови (нпр. обавештења, огласи и сл.)	5
2.	одредити основни смисао текста, утврдити главне мисли, разликовати поједине информације, закључити из имплицитне поруке	задаци вишеструког избора (између три понуђена одговора)	врло кратки обавештајни или приповедни текстови	5
3.	одредити основни смисао текста, утврдити главне мисли, разликовати поједине информације, закључити из имплицитне поруке	задаци вишеструког избора (између четири понуђена одговора)	средње дуг обавештајни текст или приповедни текст	5
4.	утврдити логичке и сложеније значењске везе у тексту	комбиновани задаци повезивања и допуњавања	средње дуг обавештајни, приповедни или описни текст	5
5.	предвидети примерене лексичке јединице и граматичке структуре на темељу језичке организације текста	комбиновани задаци повезивања и допуњавања	кратак обавештајни, приповедни или описни текст (нпр. излагање, писмо и сл.)	7
6.	предвидети примерене лексичке јединице и граматичке структуре на темељу језичке организације текста	комбиновани задаци вишеструког избора (између четири понуђена одговора) и допуњавања	кратак обавештајни, приповедни или описни текст (нпр. излагање, писмо и сл.)	8

1.3.2. Испитна целина Слушање

Ова испитна целина састоји се од четири групе задатака везаних за различите слушане текстове. Текстови укупно садрже приближно 1400 речи. За сваки испитивани исход наведено је којом ће се врстом задатака испитивати, на којој врсти полазног текста те колико је задатака везано за те текстове. Структура ове испитне целине приказана је у табели 2.

Табела 2. Структура испитне целине Слушање

ГРУПА ЗАДАТАКА	ИСПИТИВАНИ ИСХОДИ	ВРСТЕ ЗАДАТАКА	ВРСТЕ ТЕКСТОВА	БРОЈ ЗАДАТАКА
1.	одредити основни смисао текста, утврдити главне мисли	задаци повезивања	врло кратки тематски повезани обавештајни текстови (обавештења, савети и сл.)	6
2.	одредити основни смисао текста, утврдити главне мисли, разликовати поједине информације, закључити из имплицитне поруке	задаци вишеструког избора (између три понуђена одговора)	врло кратки разговорни текстови	7
3.	разликовати поједине информације, закључити из имплицитне поруке	задаци вишеструког избора (између три понуђена одговора)	средње дуг разговорни текст (нпр. интервју)	6
4.	разликовати поједине информације, закључити из имплицитне поруке	задаци вишеструког избора (између три понуђена одговора)	средње дуги обавештајни или приповедни текст (нпр. излагање)	6

1.3.3. Испитна целина Писање

Ова испитна целина састоји се од задатка писаног текста. Кандидат треба да обликује писани текст од **150** до **180** речи о заданој теми уз помоћ садржајних одредница за писање (натукница или питања).

Структура ове испитне целине приказана је у табели 3.

Табела 3. Структура испитне целине Писање

ИСПИТИВАНИ ИСХОДИ	ВРСТА ЗАДАТКА	ВРСТА ТЕКСТА	БРОЈ ЗАДАТАКА
<ul style="list-style-type: none"> развијати задану тему према садржајним одредницама, поткрепити главне мисли чињеницама и примерима смислено и логички организовати реченице и одломке у тексту те се притом користити уобичајеним начинима и средствима за повезивање и структурисање текста употребити примерене и правописно исправне лексичке структуре исправно употребити сложеније граматичке структуре 	обликовати средње дуг и средње сложен писани текст (од 150 до 180 речи)	писани текст (према садржајним одредницама)	1

1.4. ТЕХНИЧКИ ОПИС ИСПИТА

Технички опис испита подразумева трајање испита, изглед и начин решавања испита те прибор за решавање испита.

1.4.1. Трајање испита

Испит на вишем нивоу траје укупно **150 минута**.

За решавање испитне целине *Читање* предвиђено је **65 минута**.

За решавање испитне целине *Слушање* предвиђено је приближно **30 минута** укључујући и 5 минута за означавање одговора на листу за одговоре.

За решавање испитне целине *Писање* предвиђено је **55 минута**.

Испит није могуће положити ако се не приступи спроводењу сва три дела испита.

Временик спровођења испита објављен је на мрежној страници Националног центра за вањско вредновање образовања (www.ncvvo.hr).

1.4.2. Изглед испита и начин решавања

Кандидат добија сигурносну кесицу у којој се налазе сви испитни материјали.

Читање

Од кандидата се очекује да пажљиво прочита упутства које ће следити током решавања испита. Важно је пажљиво прочитати та упутства јер је у њима **назначен и начин означавања и уписивања тачних одговора**. Примери упутстава за решавање појединих врста задатака налазе се у поглављу *Примери задатака*.

У задацима испитне целине *Читање* кандидат мора да означи тачне одговоре знаком **X** на листу за одговоре. Ако кандидат означи више од једног одговора, задатак ће се бодовати са 0 (нула) бодова без обзира на то шта меду означенима може бити и тачан одговор.

Слушање

Од кандидата се очекује да пажљиво прочита упутства која ће следити током решавања испита. Важно је пажљиво прочитати та упутства јер је у њима **назначен и начин означавања и уписивања тачних одговора**.

Примери упутстава за решавање појединих врста задатака налазе се у поглављу *Примери задатака*.

У задацима испитне целине *Слушање* кандидат мора да означи тачне одговоре знаком Х на листу за одговоре. Ако кандидат означи више од једног одговора, задатак ће се бодовати са нула (0) бодова без обзира на то шта меду означенима може бити и тачан одговор.

Провођење испитне целине *Слушање*:⁷

- Решавање овог дела испита траје око 30 минута укључујући и време за означавање одговора на лист за одговоре.
- Пре сваког задатка кандидат има паузу како би прочитао питања пре слушања.
- Сваки се текст слуша два пута.
- Док слуша текстове, кандидат означава одговоре у испитну књижицу, а на крају има 5 минута да своје одговоре означи на листу за одговоре.

Писање

У задатку писања кандидат може да употребљава лист за концепт, али затим мора свој писани текст читко да препише на лист за уредно писање који се налази у испитној књижици након странице са задатком. Садржај листа за концепт се не бодује. Текст на листу за уредно писање написан великим штампаним словима или нечитко бодоваће се са 0 (нула) бодова.

Ако кандидат погрешно, треба да прецрта нетачан одговор, стави га у заграду, напише тачан одговор и стави параф (искључиво скраћени потпис, а не пуно име и презиме) поред тачног одговора.

1.4.3. Прибор

Током писања свих делова испита допуштена је употреба само хемијске оловке којом се пише плавом или црном бојом и која се не може брисати, а није допуштена употреба коректора ни речника.

⁷ Након шта водитељ испитне просторије кандидату прочита упутства за ову испитну целину, укључује уређај за репродукцију снимке. Сви се текстови на снимци понављају два пута. Снимка укључује паузе за читање задатака те паузу за означавање одговора на листу за одговоре. Кандидат зато треба пажљиво слушати.

1.5. ОПИС БОДОВАЊА

У испиту на вишем нивоу могуће је остварити укупно **80** бодова. Остварени бодови у свакој од три испитне целине чине одређени удео (1/3) у укупном резултату.

Број бодова и удео испитних целина у испиту приказан је у табели 4.

Табела 4. Број бодова и удео испитних целина у испиту

ИСПИТНА ЦЕЛИНА	БРОЈ БОДОВА	УДЕО
Читање	35	1/3
Слушање	25	1/3
Писање	20	1/3
УКУПНО	80	1

Према наведеним уделима 35 бодова испитне целине *Читање* вреди као 25 бодова испитне целине *Слушање* или 20 бодова испитне целине *Писање*. Бодови се скалирају или пондерирају, тј. придаје им се различита тежина, односно вредност у укупном збиру бодова.

Коначни резултат израчунава се на следећи начин:

(постигнути бодови *Читање* / **35** + постигнути бодови *Слушање* / **25** + постигнути бодови *Писање* / **20**) * 80/3.

1.5.1. Бодовање испитне целине *Читање*

Бодови: Свако питање има један тачан одговор. Сваки тачно означен одговор на листу за одговоре доноси један бод. Ова испитна целина доноси укупно **35** бодова.

1 бод – тачан одговор

0 бодова – нетачан одговор, одговор није означен или је означено више одговора на листу за одговоре

Удео испитне целине у целом испиту: 1/3

1.5.2. Бодовање испитне целине *Слушање*

Бодови: Свако питање има један тачан одговор. Сваки тачно означен одговор на листу за одговоре доноси један бод. Ова испитна целина доноси укупно **25** бодова.

1 бод – тачан одговор

0 бодова – нетачан одговор, одговор није означен или је означено више одговора на листу за одговоре

Удео испитне целине у целом испиту: 1/3

1.5.3. Бодовање испитне целине Писање

Бодови: Ова испитна целина доноси укупно **20** бодова.

Текст на листу за уредно писање написан великим штампаним словима или нечитко бодоваће се са 0 (нула) бодова.

Удео испитне целине у целом испиту: 1/3

Писани текст оцењује се према **лествици за бодовање писаног текста** која укључује четири основна критерија (в. табелу 5.):

1. *Извршење задатка*
2. *Кохеренција и кохезија*
3. *Вокабулар*
4. *Граматика.*

Критеријуми и елементи за бодовање писаног текста изведени су и прилагођени из илустративних лествица ZEROJ-а за вредновање извештаја и састава, развијања теме, доследности и повезаности, обима вокабулара и способности коришћења вокабуларом те граматичке исправности.⁸

У тексту који следи објашњени су сви критеријуми.

Извршење задатка

Критеријум *Извршење задатка* односи се на следећа питања:

- Је ли тема довољно опсежно разрађена с обзиром на све садржајне одреднице или с обзиром на само неке од њих?
- У којој су мери главне мисли и њихова подршка (објашњења, примери) релевантни у тексту?

Кохеренција и кохезија

Критеријум *Кохеренција и кохезија* одговара на следећа питања:

- У којој мери оцењивач може пратити ток кандидатових мисли?
- Јесу ли мисли логички повезане?
- Колико добро кандидат употребљава кохезивна средства⁹ у сврху повезивања својих мисли?

Вокабулар

Критеријум *Вокабулар* одговара на следећа питања:

- Какав је распон вокабулара? У којој мери кандидат понавља исте речи и изразе?

⁸ в. Заједнички европски референтни оквир за језике: учење, поучавање, вредновање (ZEROJ, Школска књига, Загреб, 2005), стр. 63, 115, 116. и 117, 128. и 129.

⁹ Кохезивна средства граматичка су и семантичка средства која повезују реченице, тј. исказе унутар текста (нпр. заменице, глаголска времена, лексичке везе, понављања реченичних структура, компарација, реченични везници, конектори итд.).

- До које мере погрешке у употреби / морфолошком облику / правопису утичу на разумевање текста?

Граматика

Критеријум *Граматика* одговара на следећа питања:

- Може ли кандидат употребљавати распон морфосинтактичких структура или се ослања на употребу једноставних морфосинтактичких структура?
- До које мере погрешке у употреби / морфолошком облику / правопису утичу на разумевање текста?

Лествица за бодовање писаног текста приказана је у табели 5.

Табела 5. Лествица за бодовање писаног текста

БРОЈ БОДОВА	ИЗВРШЕЊЕ ЗАДАТКА	КОХЕРЕНЦИЈА И КОХЕЗИЈА	ВОКАБУЛАР	ГРАМАТИКА
5	<ul style="list-style-type: none"> • Сви су делови задане теме опсежно и релативно уједначено разрађени. • Главне су мисли релевантне и њихова је подршка јасна и релевантна. 	<ul style="list-style-type: none"> • Сви су елементи и делови текста јасно повезани у смислену целину. • Делотворна је употреба различитих кохезивних средстава. 	<ul style="list-style-type: none"> • Широко је распон вокабулара за извршење задатка. • Појављују се погрешке у употреби/облику/правопису, али не утичу на лако разумевање текста. 	<ul style="list-style-type: none"> • Широко је распон морфосинтактичких структура за извршење задатка. • Појављују се погрешке у употреби/облику, али не утичу на лако разумевање текста.
4	<ul style="list-style-type: none"> • Сви су делови задане теме разрађени, али један део недовољно опширно. • Главне су мисли релевантне, али неким недостацима довољна подршка. 	<ul style="list-style-type: none"> • Добра је повезаност елемената и делова текста у смислену целину. • Примерена је употреба кохезивних средстава. 	<ul style="list-style-type: none"> • Дobar је распон вокабулара за извршење задатка. • Појављују се погрешке у употреби/облику/правопису и понекад утичу на лако разумевање текста. 	<ul style="list-style-type: none"> • Дobar је распон морфосинтактичких структура за извршење задатка. • Појављују се погрешке у употреби/облику које понекад утичу на лако разумевање текста.
3	<ul style="list-style-type: none"> • Опсежније су разрађени само неки делови задане теме. • Главне су мисли релевантне, али је њихова подршка делимично релевантна или садржи пуно понављања. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ток мисли може се разумети упркос местимичним одступањима од логичког редоследа. • Ограничена је употреба кохезивних средстава. 	<ul style="list-style-type: none"> • Довољан је распон вокабулара за извршење задатка. • Пogrешке у употреби/облику/правопису узрокују тешкоће у разумевању, али се порука ипак може разумети. 	<ul style="list-style-type: none"> • Кандидат се уопштено ослања на једноставне и исте морфосинтактичке структуре уз повремену покушај употребе сложених структура. • Пogrешке у употреби/облику узрокују тешкоће у разумевању, али се порука ипак може разумети.

БРОЈ БОДОВА	ИЗВРШЕЊЕ ЗАДАТКА	КОХЕРЕНЦИЈА И КОХЕЗИЈА	ВОКАБУЛАР	ГРАМАТИКА
2	<ul style="list-style-type: none"> Два дела задане теме нису разрађена или су сви делови задане теме минимално разрађени. Главне су мисли довољно релевантне. 	<ul style="list-style-type: none"> Ток мисли слабо је дељив. Довољна је употреба само једноставних кохезивних средстава. 	<ul style="list-style-type: none"> Ограничен је распон вокабулара или се великим делом не односи на задатак. Погрешке у употреби/облику/правопису узрокују тешкоће у разумевању, а порука се тешко може разумети. 	<ul style="list-style-type: none"> Ограничен је распон морфосинтактичких структура. Кандидат се често ослања на једноставне морфосинтактичке структуре. Погрешке у употреби/облику узрокују тешкоће у разумевању, а порука се тешко може разумети.
1	<ul style="list-style-type: none"> Текст садржи минималан осврт на све или само на поједине делове задане теме. Мисли највећим делом нису везане за тему или нема релевантне подршке. 	<ul style="list-style-type: none"> Ток мисли врло је слабо или никако разумљив. Врло је ограничена или непримерена употреба кохезивних средстава. 	<ul style="list-style-type: none"> Врло је ограничен распон вокабулара или је употреба вокабулара непримерена. Погрешке у употреби/облику/правопису онемогућују разумевање већине текста. 	<ul style="list-style-type: none"> Врло је ограничен распон морфосинтактичких структура или је употреба морфосинтактичких структура непримерена. Погрешке у употреби/облику онемогућују разумевање већине текста.
0	<ul style="list-style-type: none"> Кандидат не поседује језичку компетенцију на нивоу потребном за извршење задатка, шта је, међу осталим, видљиво и из дужине текста (нпр. текст садржи мање од 60 речи које се односе на задану тему). <p>ИЛИ</p> <ul style="list-style-type: none"> Садржај текста уопште не одговара заданој теми. 			

Текст који је добио нула (0) бодова за критеријум *Извршење задатка* због неповезаности садржаја са заданом темом не може добити бодове за остале критеријуме.

Текст који је добио нула (0) бодова за критеријум *Извршење задатка* због недовољне дужине не може добити више од два (2) бода за остале критеријуме.

Текст који је добио један (1) бод за критеријум *Извршење задатка* због минималног осврта на све или само на поједине делове задане теме, мисли које највећим делом нису везане за тему, или текст који је често тешко разумљив не може добити више од једног (1) бода за остале критерије.

Текст који је добио један (1) бод за критеријум *Извршење задатка* због недовољне дужине не може добити више од три (3) бода за остале критеријуме.

Текст који је добио два (2) бода за критеријум *Извршење задатка* не може добити више од четири (4) бода за остале критеријуме.

Објашњење

Кандидати треба да напишу текст од **150 до 180** речи.

Текст сме имати и више од 180 речи, али за њих се не добива додатни број бодова.

Текст који има мање од 60 речи о заданој теми, добиће нула (0) бодова и не оцењује се с обзиром на остале критеријуме.

Ако је текст недовољне дужине, кандидату ће бити одузети бодови за критеријум *Извршење задатка* на следећи начин:

129 – 149 речи: 1 бод

108 – 128 речи: 2 бода

87 – 107 речи: 3 бода

60 – 86: 4 бода.

Бројање речи у писаном тексту

Речи се броје према принципу како их броји рачунар. Реч подразумева све засебне елементе текста одвојене празнином.

У број речи не убрајају се понављања и набрајања личних имена као и непотребно понављане речи и делова реченица, дословно преузети делови реченица или целе реченице из упутства задатка или из других задатака у испиту.

Примери: Alla festa ho invitato, Marco, Luca, Anna e Simona. (5 речи)

Alla festa ho invitato gli amici di scuola. (8 речи)

1.6. ПРИМЕРИ ЗАДАТАКА

У овом поглављу наведени су примери различитих врста задатака¹⁰ из испитних целина *Читање* и *Писање*. Уз сваки пример задатка наведени су упутство, тачан одговор, испитивани исход и начин бодовања. Испитна целина *Слушање* садржи задатке повезивања и задатке вишеструког избора (између три понуђена одговора) који су слични тим врстама задатака у испитној целини *Читање*.

1.6.1. Пример задатка повезивања

Esercizio 1

Domande 1-5

Leggi i testi. Abbina ogni testo (1-5) al suo titolo (A-G). Fa' attenzione, ci sono **due** intrusi. Scrivi le tue risposte sul foglio delle risposte.

- 1 È un'opera d'arte in acciaio, vetro e pietra progettata da uno dei più famosi architetti italiani. È forte ma leggera, moderna e in perfetta armonia con l'acqua che scorre sotto. È la quarta sul Canal Grande e la 435esima della città. Di notte splende come un arco di luce.
- 2 La più famosa protagonista della Mostra Internazionale di Architettura alla Biennale è giapponese. Ha vinto quello che è considerato il Nobel per l'architettura. È il riconoscimento più rinomato della mostra sulla Laguna. Il premio si assegna a un'opera che usa la massima semplicità per collegare il materiale e l'astratto.
- 3 Un famoso architetto ha trasformato uno dei più antichi magazzini del sale in una galleria d'arte unica al mondo. Questo spazio è dedicato ai pittori che considerano il movimento uno degli elementi più importanti dell'arte. Un meccanismo speciale muove i quadri attraverso un braccio meccanico e li porta davanti al pubblico.
- 4 La più antica mostra d'arte cinematografica del mondo, quella di Venezia, ha proposto nuovi premi per la sezione "Orizzonti". È nata per approfondire le nuove correnti del cinema mondiale. Per la prima volta al Festival infatti gli organizzatori hanno dato ampio spazio alle nuove forme espressive del cinema.
- 5 Peggy Guggenheim, denominata l'ultima dogaresa di Venezia, ogni estate apriva al pubblico, con gran successo, dal 1951 al 1979, la sua famosa collezione d'arte moderna. Una raccolta d'opere tra le più ricche e importanti per l'arte europea e americana della prima metà del ventesimo secolo.

- A I quadri antichi
- B Un ponte veneziano
- C Un museo dinamico
- D Una collezione d'arte
- E Il cinema sperimentale
- F Le opere d'arte classiche
- G Il premio per l'architettura

¹⁰ Примери и специфичности задатака у појединим испитним целинама могу се погледати на мрежној страници Националног центра за вањско вредновање образовања (www.ncvvo.hr) на повезницама *Проведени испити* и *Испитни каталози за државну матуру 2023/2024*.

ТАЧНИ ОДГОВОРИ: 1 B, 2 G, 3 C, 4 E, 5 D

ИСПИТИВАНИ ИСХОД: одредити основни смисао, утврдити главне мисли

БОДОВАЊЕ: 1 бод – тачан одговор (укупно 5 могућих бодова)

0 бодова – нетачан одговор, одговор није означен или је означено више одговора на листу за одговоре

1.6.2. Примери комбинованог задатка повезивања и допуњавања

Esercizio 4

Domande 16-20

Leggi il testo e per ogni domanda (16-20) scegli l'opzione (A-F) più adatta per completarlo. Fa' attenzione, c'è un intruso.

Scrivi le tue risposte sul foglio delle risposte.

L'arte dello zucchero artistico

La lavorazione dello zucchero artistico è considerata la più antica arte decorativa. È partita dallo staff di cuochi e pasticceri di Ca terina de' Medici, (16)_____. In seguito i francesi hanno diffuso quest'arte in tutto il mondo.

La disciplina dello zucchero artistico ora ha il primo campione italiano, Davide Malizia che viene da una famiglia siciliana di ceramisti e pittori. Un giorno (17) _____ la sua passione artistica gli ha fatto scoprire l'esistenza di questa tecnica antica. Si è appassionato e ha cominciato a girare il mondo per perfezionarsi nel suo mestiere. Avendo questo dono di famiglia per Davide lavorare lo zucchero è stato un gioco da ragazzi. Col tempo ha sviluppato questa tecnica per lavorare lo zucchero (18)_____ per dare forma a sculture delicate e complesse come un Marlon Brando nelle vesti del padrino.

Per anni quest'arte si considerava inutile (19) _____. Negli ultimi tempi questa disciplina affascina sempre più i giovani pasticceri grazie al vasto campo di applicazione; in fatti, oltre al mercato delle cerimonie, domina il settore cinematografico. Le vetrate o i bicchieri che si rompono nei film sono quasi sempre di zucchero, lavorato in modo che sembri vetro. Il maestro Malizia ha fondato l'Accademia di pasticceria a Roma (20) _____ di pasticceria. Attualmente al mondo ci sono solo tre artisti di zucchero artistico che hanno una scuola..

A come il vetro soffiato di Murano

B mentre leggeva una rivista di dolci

C siccome si assegna una volta ogni dieci anni

D perché le sculture di zucchero non si mangiano

E dove insegna questa antica tecnica agli appassionati

F che a loro volta avevano appresa dai vetrai di Murano

ТАЧНИ ОДГОВОРИ: 16 F, 17 B, 18 A, 19 D, 20 E

ИСПИТИВАНИ ИСХОД: утврдити логичке и сложеније значењске везе у тексту

БОДОВАЊЕ: 1 бод – тачан одговор (укупно 5 могућих бодова)

0 бодова – нетачан одговор, одговор није означен или је означено више одговора на листу за одговоре

Esercizio 5**Domande 21-27**

Leggi il testo e per ogni domanda (21-27) scegli l'opzione (A-I) più adatta per completarlo.

Fa' attenzione, ci sono **due** intrusi.

Scrivi le tue risposte sul foglio delle risposte.

Bugie con le gambe corte

A volte, per smascherare un bugiardo serve molta furbizia, ma aiuta anche la scienza. Negli anni si sono svolti (21) _____ e messe a punto diverse tecniche per scoprire i professionisti delle menzogne.

Secondo uno studio, le bugie (22) _____ scoprire attraverso la "melodia" della nostra voce.

Perciò, il tono che usiamo quando raccontiamo qualcosa ha un ruolo molto importante.

E, soprattutto, bisogna stare attenti (23) _____ si dice, ma in particolare a come si dice.

Secondo questi studi, infatti, sarebbero l'intensità, l'altezza e la velocità della nostra voce gli elementi che influenzano il modo (24) _____ il nostro interlocutore percepisce

se diciamo la verità. Non importa in quale lingua parliamo, il cervello analizza automaticamente queste tre caratteristiche (25) _____ se stiamo mentendo, e decide quanto sia onesta la persona che ci sta parlando.

Se il nostro interlocutore mostra una dizione rapida, un tono (26) _____ alla fine della parola e una forte intensità al centro della parola, capiamo che la verità è indiscutibile.

Al contrario, se il nostro interlocutore parla (27) _____ più lenta o usa un tono che rimane uniforme fino alla fine della frase, può insinuare qualche dubbio sull'autenticità delle sue parole. Le bugie hanno le gambe corte, assolutamente!

A in cui

B per capire

C molti studi

D in maniera

E si possono

F che scende

G si comunica

H a quello che

I da tutto quello

ТАЧНИ ОДГОВОРИ: 21 C, 22 E, 23 H, 24 A, 25 B, 26 F, 27 D

ИСПИТИВАНИ ИСХОД: предвидети примерене лексичке јединице и граматичке структуре на темељу језичке организације текста

БОДОВАЊЕ: 1 бод – тачан одговор (укупно 7 могућих бодова)

0 бодова – нетачан одговор, одговор није означен или је означено више одговора на листу за одговоре

1.6.3. Пример задатка вишеструког избора

Esercizio 2

Domanda 6

Leggi i testi.

Per ogni domanda (6-10) scegli la risposta esatta (A, B oppure C).

Scrivi le tue risposte sul foglio delle risposte.

Questa è una nuova campagna a favore di un'alimentazione sana, destinata ai giovani delle scuole europee. All'insegna del motto "Mangia, bevi e muoviti", tre campagne di informazione itineranti gireranno sette paesi europei per dare la possibilità di partecipare ad attività e giochi educativi. Per otto settimane si svolgerà una caccia al tesoro interattiva, grazie alla quale si potranno vincere numerosi articoli sportivi.

Qual è uno degli obiettivi della campagna?

- A Proporre ai giovani un nuovo gioco educativo interattivo.
- B Incoraggiare i ragazzi a partecipare a competizioni sportive.
- C Far riflettere la gioventù sulla loro alimentazione.

ТАЧАН ОДГОВОР: С

ИСПИТИВАНИ ИСХОД: разликовати поједине информације

БОДОВАЊЕ: 1 бод – тачан одговор (укупно један могући бод)

0 бодова – нетачан одговор, одговор није означен или је означено више одговора на листу за одговоре

1.6.4. Пример задатка писаног текста

Scrittura

Scrivi un testo sulla pubblicità. Rispondi a tutte le domande (1-3).

Non firmare il testo con il tuo nome e cognome.

Usa **150-180** parole.

- 1 Che tipo di promozione o annunci pubblicitari conosci?
- 2 Secondo te, c'è poca o troppa pubblicità sui social e per ché?
- 3 Ti piacerebbe lavorare nel campo della pubblicità o no e per ché?

1. Oggi i messaggi pubblicitari sono dappertutto. Ci accompagnano in ogni momento della nostra vita: si trovano sulle pagine di riviste e giornali, alle fermate dell'autobus, allo stadio di calcio, sui vestiti e soprattutto su Internet. Sono particolarmente fastidiosi i spot pubblicitari alla TV, che interrompono il nostro programma preferito. Negli ultimi anni pubblicità è molto diffusa sulle reti sociali. Penso che sia troppa e invadente. Quando cerco di aprire una pagina, davanti agli occhi mi saltano delle immagini che non mi piacciono sempre. Poi, molti annunci non mi interessano per niente, ma non posso bloccarli. D'altra parte, ci sono quelli che mi divertono e mi fanno ridere. Alcuni trovo anche utili. Forse, in campo della pubblicità si può trovare lavoro abbastanza facilmente. Però, io non lo trovo interessante. Voglio studiare architettura. Questo è il mio sogno da quando ero piccolo. Ricordo che già all'età di quattro anni i miei giochi preferiti erano le case e i mobili. Dunque, lascerò il campo della pubblicità agli altri e io mi dedicherò all'arredamento, che, secondo me, è molto più creativo.

БОДОВАЊЕ: Према лествици за бодовање¹¹ овом писаном тексту би било додељено укупно 20 бодова.

Критеријум *Извршење задатка*: 5 бодова

Сви делови задате теме су релативно уједначено разрађени. Главне мисли су релевантне и њихова потпора је јасна и релевантна.

Дужина текста: 177 речи

Одговори на сва три питања су потпуни.

Кандидат је на свако питање одговорио довољно опширно.

Главне мисли су разрађене на одговарајући начин и подржане релевантним објашњењима и примерима.

Критеријум *Кохеренција и кохезија*: 5 бодова

Сви елементи и делови текста су јасно повезани у сувислу целину.

Ток мисли је јасан и прати се без потешкоћа.

Употреба различитих кохезивних средстава је учинковита.

Користе се различита кохезивна средства која омогућавају лако праћење тока мисли.

Нпр. spot pubblicitari alla TV; che interrompono; negli ultimi anni; poi; ma; d'altra parte; forse; però; dunque; che; secondo me...

Критеријум *Вокабулар*: 5 бодова

Распон вокабулара за извршење задатка је широк.

Кандидат користи разнолике речи и изразе у оквиру задате теме.

interrompono, diffusa, invadente, bloccarli, arredamento ecc.

Појављују се грешке у употреби/облику/правопису, али не утичу на лако разумевање текста.

Готово увек је тачан избор и употреба речи, скоро без правописних грешака. Ако се кандидату поткрала грешка, она нема никаквог утицаја на лако разумевање текста.

piaciono, architettura

Критеријум *Грамматика*: 5 бодова

Распон морфосинтактичких структура за извршење задатка је широк.

У тексту превладавају сложене структуре.

penso che sia troppa; mi fanno ridere; posso bloccarli; alcuni

Појављују се грешке у употреби/облику, али не утичу на лако разумевање текста.

Готово да нема грешака, а ако понеке грешке постоје, немају никаквог утицаја на лако разумевање текста.

¹¹ в. Опис бодовања и објашњење уз лествицу за бодовање писаног текста

2. Oggi i messaggi pubblicitari sono dappertutto. Ci compaiono in ogni momento della nostra vita: si trovano sulle pagine di riviste e giornali, alle fermate dell'autobus, allo stadio di calcio, sui vestiti e soprattutto su Internet. Sono particolarmente fastidiosi i spot pubblicitari alla TV, che interrompono il nostro programma preferito. Negli ultimi anni pubblicità è molto diffusa sulle reti sociali. Penso che è troppa e invadente. Quando cerco di aprire una pagina, davanti agli occhi mi saltano delle immagini che non mi piacciono sempre. Poi, molti annunci non mi interessano per niente, ma non ne posso bloccare. D'altra parte, ci sono quelli che mi divertono e mi fanno ridere. Forse, in campo dalla pubblicità si può trovare lavoro abbastanza facilmente. Però, io non lo trovo interessante. Voglio studiare architettura. Questo è il mio sogno da quando ero piccolo. Ricordo che già all'età di quattro anni i miei giochi preferiti erano le case e i mobili. Dunque, lascerò il campo della pubblicità agli altri e io mi dedicherò all'arredamento, che, secondo me, è molto più creativo.

БОДОВАЊЕ: Према лествици за бодовање овом писаном тексту би било додељено укупно 18 бодова.

Критеријум Извршење задатка: 5 бодова

Сви делови задате теме су релативно уједначено разрађени. Главне мисли су релевантне и њихова потпора је јасна и релевантна.

Дужина текста: 174 речи

Одговори на сва три питања су потпуни.

Кандидат је на свако питање одговорио довољно опширно. Главне мисли су разрађене на одговарајући начин и подржане релевантним објашњењима или примерима.

Критеријум Кохеренција и кохезија: 5 бодова

Сви елементи и делови текста су јасно повезани у сувислу целину.

Ток мисли је јасан и прати се без потешкоћа.

Употреба различитих кохезивних средстава је учинковита.

Користе се различита кохезивна средства која омогућавају лако праћење тока мисли. Нпр. spot pubblicitari alla TV; che interrompono; negli ultimi anni; poi; ma; d'altra parte; forse; però; dunque; che; secondo me...

Критеријум Вокабулар: 4 бода

Распон вокабулара за извршење задатка је добар.

Кандидат углавном користи разнолике речи и изразе у оквиру задате теме, али не и распон вокабулара који би се могао назвати широким.

Појављују се грешке у употреби/облику које понекад утичу на лако разумевање текста. Текст садржи малобројне грешке које повремено отежавају читање, али се порука ипак може разумети без већег напора.

dappertutto, compaiono, soprattutto, interrompono, piaciono, architettura, sonno...

Критеријум Граматика: 4 бода

Распон морфосинтактичких структура за извршење задатка је добар.

Кандидат подједнако користи и сложене и једноставне структуре.

Појављују се грешке у употреби/облику које понекад утичу на лако разумевање текста. Текст садржи малобројне грешке које повремено отежавају читање, али се порука ипак може разумети без већег напора.

i spot; penso che è; non ne posso bloccare; in campo dalla pubblicità; eravan

1.7. ПРИПРЕМА ЗА ИСПИТ

Да би се успешно припремили за испит државне матуре из Италијанског језика на вишем нивоу, кандидати би требали да детаљно проуче испитни каталог.

Наставницима напомињемо да се припрема кандидата за испит не разликује много од метода и поступака којима се служе у поучавању италијанског језика. Треба пронаћи одговарајући однос између активности које су усмерене на поучавање језика и активности које претпостављају добру припремљеност кандидата за испит. Акцент у сваком случају стално треба да буде на поучавању, јер ће само тако кандидат стећи довољан ниво комуникацијске језичке компетенције у италијанском језику да би положио испит на вишем нивоу.

Литература за припрему испита из Италијанског језика на вишем нивоу су уџбеници и приручници које је прописало и одобрило Министарство знаности и образовања Републике Хрватске.

Начин полагања испита државне матуре као и мере које се изричу у случају недозвољеног понашања ученика су прописани Правилником о полагању државне матуре (Narodne novine, 1/13, 41/19, 127/19, 55/20, 53/21 и 126/21).

1.7.1. Припрема за испитну целину *Читање*

Током наставног процеса кандидати углавном имају доста могућности за развијање способности разумевања текста читањем. Упркос томе, треба их подстицати на самостално читање текстова из различитих извора – књига, дневних новина, часописа и интернета који је посебно популаран медиј и доступан већини кандидата.

Припрема за овај део испита укључује системско развијање кандидатових способности глобалног, селективног и детаљног разумевања текста читањем, освешћивање о процесу читања те поучавање кључним стратегијама решавања појединих типова задатака.

За успешност у испитној целини *Читање* није потребно разумети све речи и граматичке структуре. Потребно је разумети кључне речи и одвојити битне од небитних информација.

Стога се препоручава увежбавати разумевање непознатих речи уз помоћ контекста, творбе речи (префикси и суфикси) и сл. Познавање организације и структуре текста (одломци, елементи кохезије и кохеренције, структура одломка) такође помаже кандидатима у разумевању текста.

За успешно решавање задатака вишеструког избора потребно је кандидатима скренути пажњу да пре читања текста прочитају питања, а затим да прочитају текст и у њему пронађу аргументе за избор тачног одговора. Врло је битно упозорити кандидате да су и ометачи логички повезани са садржајем текста те да им само пажљиво читање текста, посебно у случају имплицитних значења, може помоћи у избору тачног одговора. Означавање више од једног одговора у поједином питању неће им донети бодове.

И у задацима повезивања треба пажљиво прочитати питања која су у облику изјавних или упитних реченица, израза и сл., а затим потражити у текстовима кључне речи или изразе који повезују питања и текстове.

И у овим је задацима нужно обратити пажњу на садржај ометача и њихов број те потцртати кључне речи у тексту на темељу којих кандидат мисли да је понуђени одговор и тачан одговор. То кандидату олакшава избор правог одговора и омогућава бржу проверу решења.

За успешно решавање комбинованих задатака потребно је прво прочитати цели текст те посебну пажњу обратити на језички садржај испред и иза празнине. Након тога међу понуђеним одговорима треба одабрати језички садржај који по своме значењу и граматичким обележјима одговара контексту.

Будући да овај део испита садржи већи број задатака које треба решити у заданом времену, кандидатима треба скренути пажњу на исправну расподелу времена за решавање појединих задатака. Добро би било да на почетку овог дела испита погледом пређу преко свих задатака и утврде који су им задаци лакши, а који тежи те се прво посвете решавању лакших задатака, шта ће их мотивисати за решавање преосталих, тежих задатака. То штеди време.

Како бити успешан у испитној целини *Читање*?

Кандидатима се саветује:

- пажљиво читање упутстава за сваки задатак
- пажљиво читање текста/текстова и питања у одређеном задатку
- примена одговарајућих стратегија за поједину врсту задатка
- решавање задатака који нису решени током првог читања
- пажљиво означавање одговора на листу за одговоре.

1.7.2. Припрема за испитну целину *Слушање*

Део испита посвећен провери разумевања текста слушањем кандидати у правилу сматрају тежим делом испита. Међутим, системска и квалитетна припрема кандидата може значајно да ублажи па и отклони њихов страх од овог дела испита.

Врло важни елементи припреме кандидата за овај део испита су:

- развијање кандидатових способности разумевања слушањем
- освешћивање кандидата о процесу слушања
- поучавање кандидата стратегијама за успешно решавање задатака којима се проверава разумевање текста слушањем.

Важан фактор у развијању кандидатових способности слушања је освешћивање кандидата о процесу слушања. Кандидати ће процес слушања, али и сам процес решавања одређених врста задатака најлакше разумети кроз разговор о томе како су решили одређена питања у задатку. Битно је да у томе разговору постану свесни како врло често није потребно разумети сваки глас и слог те сваку реч, фразу или реченицу да би се разумело значење текста као целине. Због тога би било добро кандидате упозорити да се не требају узнемиравати ако не чују или не разумеју одређену реч. Треба да наставе слушати текст, покушају разумети општу поруку и повежу је са оним шта мисле да је речено.

Упознатост с поступком и стратегијама решавања различитих задатака којима се проверава разумевање текста слушањем кључан је предуслов успешности у овом делу испита.

Пре сваког првог слушања текста кандидати имају времена прочитати упутство и питања у задатку. Ту чињеницу треба да добро искористе јер упутства садрже битне информације о теми коју ће слушати и о томе шта се од њих очекује у поједином задатку. Постављена питања упућују на садржај слушаног текста и на редослед којим ће чути тражене информације.

Кандидате треба упозорити да питања морају решавати већ током првог слушања текста, а да друго слушање треба да искористе за решавање питања која су пропустили и за проверу тачности својих решења. Битно је да кандидати реше сва питања, чак и када нису сигурни шта су чули или разумели. И на крају, врло је важно кандидатима објаснити поступак преписа одговора на посебан лист за одговоре. Непажња или непотребна журба могу довести до погрешака при препису одговора, а тиме и до непотребног губитка бодова у овом делу испита.

Како бити успешан у испитној целини *Слушање*?

Кандидатима се саветује:

- пажљиво читање упутстава и питања сваког задатка пре слушања
- решавање задатака током првог слушања те допуњавање решења током другог слушања
- пажљиво означавање одговора на листу за одговоре.

1.7.3. Припрема за испитну целину Писање

Кандидати пре свега треба да развију навику писања, тј. шта више и чешће увежбавати писање различитих текстуалних врста. Изузетно је важно након сваког задатка дати кандидатима повратну информацију о успешности њиховог рада. С обзиром на то да је давање повратне информације врло захтеван и дуготрајан посао, свакако треба размислити и о могућности да си кандидати међусобно дају повратну информацију, шта се показало изнимно делотворним.

Кандидати треба да обрате посебну пажњу на читање и деобу задатка. Неиспуњавање дела задатка може знатно да умањи успешност у испитној целини *Писање*. Успешност у испитној целини *Писање* укључује и познавање различитих текстуалних врста, нпр. писама, извештаја, блогова и сл.

Од кандидата се очекује познавање различитих текстуалних врста.

Кандидате треба упутити на повезаност планирања и успешности обављања задатка. Анализа неколико примера може врло успешно да објасни ту повезаност.

Кандидате треба упутити на важност читког и уредног рукописа те их такође треба упозорити на нужност провере и евентуалних исправака пре предаје готових писаних текстова. Рад у паровима и међусобно коментарисање радова током увежбавања показало се врло делотворном методом. Корисно је кандидатима ограничити време за решавање задатка. Исправно распоређивање времена један је од кључних фактора за успех у испитној целини *Писање*.

Како бити успешан у испитној целини *Писање*?

Кандидатима се саветује:

- пажљиво читање упутстава за задатак
- размишљање о заданој теми и бележење неких идеја
- организовање идеја и писање концепта задатка у натукницама
- писање целовитог текста задатка
- читање текста и провера је ли задатак у потпуности извршен
- поновно читање текста и провера јесу ли задовољени сви критеријуми према лествици за бодовање.

2. ОСНОВНИ НИВО ИСПИТА

2.1. ПОДРУЧЈА ИСПИТИВАЊА

Предметни курикулум са којим је овај испитни каталог усклађен структурисан је према следећим подручјима: *Комуникацијска језичка компетенција*, *Међукултурна комуникацијска компетенција* и *Самосталност у овладавању језиком*. Сва три подручја чине уравнотежену структуру целокупног предметног курикулума Италијанског језика и полазиште су образовних исхода који се проверавају испитом државне матуре из Италијанског језика.¹²

Испитом на основном нивоу проверава се комуникациона језичка компетенција према предметном курикулуму за четворогодишње почетно учење италијанског језика у три језичке делатности, тј. потподручјима: читању, слушању и писању. У складу с тим испит из Италијанског језика састоји се од три испитне целине: *Читање*, *Писање* и *Слушање*.

2.2. ОБРАЗОВНИ ИСХОДИ

У овом су поглављу за сваку језичку делатност наведени образовни исходи из подручја *Комуникациона језичка компетенција* предметног курикулума. Исходи из подручја *Међукултурна комуникациона компетенција* и *Самосталност у овладавању језиком*, који су предметним курикулумом предвиђени за вредновање наученог, у испиту се вреднују посредно кроз исходе из подручја *Комуникациона језичка компетенција*.

Према предметном курикулуму сложеност текста зависи о квантитативним и квалитативним показатељима сложености и ученикову познавању теме текста. Квантитативни показатељи сложености односе се на обележја речи и реченица попут дужине, учесталости и сложености, а квалитативни показатељи на врсту текста, сложеност изложених идеја, стил аутора и начин на који је текст структурисан и представљен. Текстови се према сложености деле на врло једноставне, једноставне, средње сложене и сложене.

2.2.1. Испитна целина *Читање*

Циљ је ове испитне целине испитати кандидатову способност самосталног читања са разумевањем разноврсних аутентичних или у одређеној мери прилагођених текстова и проверити располаже ли кандидат потребним знањима и вештинама на рецептивном нивоу.

Према предметном курикулуму ученик:

- разуме и анализира средње дуге и средње сложене писане текстове о темама из свакодневног живота те о темама од личног или општег интереса

¹² в. предметни курикулум, поглавље С. Структура – подручја предметног курикулума [електронички извор].

- препознаје главну мисао и издваја информације у средње дугом и средње сложенем тексту те их примењује у новонасталој ситуацији
- препознаје хронолошки ток догађаја (прилагођени и аутентични материјали). (SŠ (2) TJ A.4.1.)

Шта се испитује?

С обзиром на наведене образовне исходе, у овој испитној целини испитује се може ли кандидат у писаном тексту различите дужине:

- одредити основни смисао
- утврдити главне мисли
- разликовати поједине информације
- закључити из имплицитног значења
- утврдити логичке и сложеније значењске везе у тексту
- предвидети садржај на темељу језичке организације текста.

2.2.2. Испитна целина Писање

Циљ је ове испитне целине проверити кандидатову способност примереног и тачног изражавања у писаним облицима језичких активности које се предузимају са сврхом испуњавања комуникационих циљева дефинисаних у задатку.

Према предметном курикулуму ученик:

- пише кратки и средње сложени текст у садашњем, прошлом и будућем времену користећи се примереним морфосинтактичким структурама о темама из свакодневног живота те о темама од личног или општег интереса на темељу предлошка
- описује догађаје и навике из властитог искуства у прошлом времену
- износи планове и жеље за будућност те их укратко објашњава
- пише кратка и једноставна упутства. (SŠ (2) TJ A.4.3.)¹³

Шта се испитује?

С обзиром на наведене образовне исходе, у овој испитној целини испитује се може ли кандидат:

¹³ Наведени образовни исходи приближно одговарају садржају дескриптора и лествицама за доследну и повезану писану продукцију те лексичку и граматичку компетенцију на нивоу A2 ZEROJ-а, стр. 62. и 63., 115., 116. и 117. и 129.

- обликовати смислено и логички организован и разумљив текст неформалног стила према садржајним одредницама и поткрепити главне мисли примерима
- исправно употребити једноставна везна и друга језичка средства примерена текстуалној врсти, комуникационој сврси и односу између писца и читаоца.

2.2.3. Испитна целина *Слушање*

У овој се испитној целини испитују кандидатове вештине глобалног, селективног и детаљног разумевања слушаног текста изговореног разговетним стандардним језиком.

Према предметном курикулуму ученик:

- разуме и анализира средње дуге и средње сложене слушане текстове о темама из свакодневног живота те о темама од личног или општег интереса
- препознаје главну мисао и издваја информације у средње дугом и средње сложенем тексту те их примењује у новонасталој ситуацији
- препознаје хронолошки ток догађаја (прилагођени и аутентични материјали). (SŠ (2) TJ A.4.1.)

Шта се испитује?

С обзиром на наведене образовне исходе, у овој испитној целини испитује се може ли кандидат у говорном тексту различите дужине:

- одредити основни смисао
- утврдити главне мисли
- разликовати поједине информације.

2.3. СТРУКТУРА ИСПИТА

Испит из Италијанског језика на основном нивоу састоји се од три испитне целине: *Читање, Писање и Слушање*.

У тексту који следи детаљно је описана структура сваке испитне целине.

2.3.1. Испитна целина *Читање*

Ова испитна целина састоји се од шест група задатака везаних за различите полазне текстове. Текстови укупно садрже приближно 1000 речи. Структура испитне целине *Читање* приказана је у табели 6. За сваки испитивани исход наведено је којом ће се врстом задатака испитивати, на каквој врсти текстова те колико је задатака везано за тај текст.

Табела 6. Структура испитне целине *Читање*

ГРУПА ЗАДАТАКА	ИСПИТИВАНИ ИСХОДИ	ВРСТЕ ЗАДАТАКА	ВРСТЕ ТЕКСТОВА	БРОЈ ЗАДАТАКА
1.	одредити основни смисао текста, утврдити главне мисли	задачи повезивања	врло кратки тематски повезани текстови (обавештења, савети и сл.)	5
2.	одредити основни смисао текста, утврдити главне мисли, разликовати поједине информације, закључити из имплицитне поруке	задачи вишеструког избора (између три понуђена одговора)	врло кратки обавештајни текстови	5
3.	одредити основни смисао текста, разликовати поједине информације, закључити из имплицитне поруке	задачи вишеструког избора (између три понуђена одговора)	кратак обавештајни или приповедни текст	5
4.	утврдити логичке и сложеније значењске везе у тексту	комбиновани задаци повезивања и допуњавања	кратак обавештајни, приповедни или описни текст	5
5.	предвидети примерене лексичке јединице и граматичке структуре на темељу језичке организације текста	комбиновани задаци повезивања и допуњавања	кратак обавештајни, приповедни или описни текст (излагање, писмо и сл.)	5
6.	предвидети примерене лексичке јединице и граматичке структуре на темељу језичке организације текста	комбиновани задаци вишеструког избора (између три понуђена одговора) и допуњавања	кратак обавештајни, приповедни или описни текст (излагање, писмо и сл.)	5

2.3.2. Испитна целина Писање

Ова испитна целина састоји се од задатка кратког писаног текста.

Кандидат треба да обликује кратки писани текст (нпр. приватно писмо, електроничку пошту и слично) дужине од **60 до 80 речи**:

- уз помоћ садржајних одредница за писање (натукница или питања) и/или
- уз помоћ вербалног предлошка (нпр. поруке, писма, огласа и сл.).

Садржајне одреднице за писање (натукнице или питања) односе се на делове теме о којој кандидат треба да пише, а вербални предлошак подстицај је за размишљање и/или је језичка помоћ при разради теме.

У упутству за писање прецизирају се комуникациона ситуација, текстуална врста, тема, потенцијални читалац и однос аутора текста и читаоца. Задатак је у складу са темама¹⁴.

Структура ове испитне целине приказана је у табели 7.

Табела 7. Структура испитне целине Писање

ИСПИТИВАНИ ИСХОДИ	ВРСТА ЗАДАТКА	ВРСТА ТЕКСТА	БРОЈ ЗАДАТАКА
<ul style="list-style-type: none"> ♦ обликовати смислено и логички организован и разумљив текст неформалног стила према садржајним одредницама и поткрепити главне мисли примерима ♦ исправно употребити једноставна везна и друга језичка средства примерена текстуалној врсти, комуникационој сврси и односу између писца и читаоца 	обликовати кратак и једноставан писани текст (од 60 до 80 речи)	кратки писани текст (према садржајним одредницама)	1

¹⁴ в. део Додаци

2.3.3. Испитна целина Слушање

Ова испитна целина састоји се од четири групе задатака везаних за различите слушане текстове. Текстови укупно садрже приближно 900 речи. Структура ове испитне целине приказана је у табели 8. За сваки испитивани исход наведено је којом ће се врстом задатака испитивати, на каквој врсти текста те колико је задатака везано за те текстове.

Табела 8. Структура испитне целине Слушање

ГРУПА ЗАДАТАКА	ИСПИТИВАНИ ИСХОДИ	ВРСТЕ ЗАДАТАКА	ВРСТЕ ТЕКСТОВА	БРОЈ ЗАДАТАКА
1.	одредити основни смисао текста, утврдити главне мисли	задаци повезивања	врло кратки тематски повезани обавештајни текстови	5
2.	разликовати поједине информације	задаци вишеструког избора (између три понуђена одговора)	врло кратки разговорни текстови	5
3.	разликовати поједине информације	задаци вишеструког избора (између три понуђена одговора)	кратак разговорни текст (нпр. разговор, интервју и сл.)	5
4.	разликовати поједине информације	задаци вишеструког избора (између три понуђена одговора)	средње дуги обавештајни или приповедни текст (нпр. излагање)	5

2.4. ТЕХНИЧКИ ОПИС ИСПИТА

Технички опис испита подразумева трајање испита, изглед и начин решавања испита те прибор за решавање испита.

2.4.1. Трајање испита

Испит на основном нивоу траје укупно **100 минута**.

Испитне целине *Читање* и *Писање* проводе се одвојено од испитне целине *Слушање*, а за њихово решавање предвиђено је **75 минута**.

За решавање испитне целине *Слушање* предвиђено је приближно **25 минута** укључујући и 5 минута за означавање одговора на листу за одговоре.

Испит није могуће положити ако се не приступи спроводењу оба дела испита.

Временик спровођења испита објављен је на мрежној страници Националног центра за вањско вредновање образовања (www.ncvvo.hr)

2.4.2. Изглед испита и начин решавања

Кандидат добија сигурносну кесицу у којој се налазе сви испитни материјали.

Читање и Писање

Од кандидата се очекује да пажљиво прочита упутства која ће следити током решавања испита. Важно је пажљиво прочитати та упутства јер је у њима назначен и начин означавања и уписивања тачних одговора.

Примери упутстава за решавање појединих врста задатака налазе се у поглављу *Примери задатака*.

У задацима испитне целине *Читање* кандидат мора да означи тачне одговоре знаком X на листу за одговоре. Ако кандидат означи више од једног одговора, задатак ће се бодовати са 0 (нула) бодова без обзира на то шта меду означенима може бити и тачан одговор.

У задатку кратког писаног текста кандидат може да употребљава лист за концепт, али затим мора свој писани текст читко да напише на лист за уредно писање који се налази у испитној књижици након странице са задатком. Садржај листа за концепт се не бодује. Текст на листу за уредно писање написан великим штампаним словима или нечитко бодоваће се са 0 (нула) бодова.

Слушање

Од кандидата се очекује да пажљиво прочита упутства које ће следити током решавања испита. Важно је пажљиво прочитати та упутства јер је у њима назначен и начин означавања и уписивања тачних одговора.

Примери упутстава за решавање појединих врста задатака налазе се у поглављу *Примери задатака*.

У задацима испитне целине *Слушање* кандидат мора да означи тачне одговоре знаком Х на листу за одговоре. Ако кандидат означи више од једног одговора, задатак ће се бодовати са нула (0) бодова без обзира на то шта меду означенима може бити и тачан одговор.

Провођење испитне целине *Слушање*¹⁵:

- Решавање овог дела испита траје око 25 минута укључујући време за препис одговора на лист за одговоре.
- Пре слушања текста кандидат чита упутства за решавање задатка и питања у задатку.
- Сваки се текст слуша два пута.
- Док слуша текстове, кандидат пише одговоре у испитну књижицу, а на крају има 5 минута да их препише на лист за одговоре.

Ако кандидат погрешно, треба да прецрта нетачан одговор, стави га у заграду, напише тачан одговор и стави параф (искључиво скраћени потпис, а не пуно име и презиме) поред тачног одговора.

2.4.3. Прибор

Током писања свих делова испита на основном нивоу допуштена је употреба само хемијске оловке којом се пише плавом или црном бојом и која се не може брисати, а није допуштена употреба коректора ни речника.

¹⁵ Након шта водитељ испитне просторије кандидату прочита упутства за ову испитну целину, укључује уређај за репродукцију снимке. Сви се текстови на снимци понављају два пута. Снимка укључује паузе за читање задатака те паузу за означавање одговора на листу за одговоре. Кандидат зато треба пажљиво слушати.

2.5. ОПИС БОДОВАЊА

У испиту на основном нивоу могуће је остварити укупно **65** бодова. Остварени бодови у свакој од три испитне целине чине одређени удео у укупном резултату.

Број бодова и удео испитних целина у испиту приказан је у табели 9.

Табела 9. Број бодова и удео испитних целина у испиту

ИСПИТНА ЦЕЛИНА	БРОЈ БОДОВА	УДЕО
Читање	30	40 %
Писање	15	30 %
Слушање	20	30 %
УКУПНО	65	100 %

Бодови се скалирају или пондерирају, тј. придаје им се различита тежина, односно вредност у укупном збиру бодова. Коначан резултат израчунава се на следећи начин:

$$\begin{aligned}
 & [(0.4 * \text{постигнути бодови Читање} / 30) \\
 & + (0.3 * \text{постигнути бодови Писање} / 15) \\
 & + (0.3 * \text{постигнути бодови Слушање} / 20)] * 65.
 \end{aligned}$$

2.5.1. Бодовање испитне целине Читање

Бодови: Свако питање има један тачан одговор. Сваки тачно означен одговор на листу за одговоре доноси један бод. Ова испитна целина доноси укупно **30** бодова.

1 бод – тачан одговор

0 бодова – нетачан одговор, одговор није означен или је означено више одговора на листу за одговоре

Удео испитне целине у целом испиту: 40 %

2.5.2. Бодовање испитне целине Писање

Бодови: Ова испитна целина доноси укупно **15** бодова.

Текст на листу за уредно писање написан великим штампаним словима или нечитко бодоваће се са 0 (нула) бодова.

Удео испитне целине у целом испиту: 30 %

Кратки писани текст оцењује се према лествици за бодовање која укључује два основна критеријума:

1. Извршење задатка
2. Језик.

Критеријум *Извршење задатка* одговара на питање је ли кандидат написао текст према упутствима за писање, а критеријум *Језик* одговара на питање са којом се лакоћом може разумети шта је кандидат написао.

Наведени се критеријуми детаљно описују низом описивача.

Лествица за бодовање кратког писаног текста приказана је у табели 10.

Табела 10. Лествица за бодовање кратког писаног текста¹⁶

БРОЈ БОДОВА	ИЗВРШЕЊЕ ЗАДАТКА	БРОЈ БОДОВА	ЈЕЗИК
5	Постоји одговор на све три садржајне одреднице.	10	Текст је потпуно разумљив. Широко је распон вокабулара и структура. Потпуно је примерена употреба вокабулара и структура уз могуће мање истоврсне погрешке.
		9	Текст је потпуно разумљив. Врло је добар распон вокабулара и структура. Потпуно је примерена употреба вокабулара и структура уз понеке мање истоврсне погрешке.
4	Нејасно је постоји ли одговор на три или две садржајне одреднице.	8	Текст је лако разумљив. Добар је распон вокабулара и структура. Примерена је употреба вокабулара и структура уз учестале мање истоврсне погрешке.
		7	Текст је лако разумљив. Добар је распон вокабулара и структура. Примерена је употреба вокабулара и структура уз велики број мањих истоврсних погрешака.
3	Постоји одговор на две садржајне одреднице.	6	Текст је разумљив. Довољан је распон вокабулара и структура. Углавном је примерена употреба вокабулара и структура уз понеке мање разноврсне погрешке.
		5	Текст је разумљив. Довољан је распон вокабулара и структура. Углавном је примерена употреба вокабулара и структура уз учестале мање разноврсне погрешке.
2	Нејасно је постоји ли одговор на две садржајне одреднице или на једну садржајну одредницу.	4	Местимично је теже разумљив текст. Ограничен је распон вокабулара и структура. Делимично је примерена употреба вокабулара и структура уз велики број мањих разноврсних погрешака.
		3	Местимично је теже разумљив текст. Ограничен је распон вокабулара и структура. Делимично је примерена употреба вокабулара и структура уз мање разноврсне и понеке веће погрешке.
1	Постоји одговор на једну садржајну одредницу.	2	Већим је делом тешко разумљив текст. Врло је ограничен распон вокабулара и структура. Углавном је непримерена употреба вокабулара и структура уз мање разноврсне и учестале веће погрешке.
		1	У целини је тешко разумљив текст. Врло је ограничен распон вокабулара и структура. Углавном је непримерена употреба вокабулара и структура уз мање разноврсне погрешке и велики број већих погрешака.

¹⁶ Погрешке из лествице за бодовање односе се на погрешке у употреби/облику/правопису. Употреба вокабулара и структуру подразумева употребу у контексту.

БРОЈ БОДОВА	ИЗВРШЕЊЕ ЗАДАТКА	БРОЈ БОДОВА	ЈЕЗИК
0	Постоји делимичан одговор на једну садржајну одредницу. ИЛИ Садржај текста не односи се ни у једном свом делу на задану тему или је текст неразумљив. ИЛИ Текст садржи мање од 30 речи које се односе на задану тему. ИЛИ Кандидат је преписао текст или делове текста из испитне целине <i>Читање</i> .		

Текст који је добио 4 бода за критеријум *Извршење задатка* не може добити више од 8 бодова за критеријум *Језик*.

Текст који је добио 3 бода за критеријум *Извршење задатка* не може добити више од 6 бодова за критеријум *Језик*.

Текст који је добио 2 бода за критеријум *Извршење задатка* не може добити више од 4 бода за критеријум *Језик*.

Текст који је добио 1 бод за критеријум *Извршење задатка* не може добити више од 2 бода за критеријум *Језик*.

Тексту којем недостају сви елементи текстуалне врсте, нпр. за писмо – место и датум, оловљавање, поздрав и потпис одузима се један (1) бод од критеријума *Извршење задатка*.

Објашњење

Кандидат треба да напише текст од **60 до 80** речи. Сме написати и више од прописаног броја речи, али за њих не добива додатни број бодова.

Ако текст не садржи број речи који је прописан за основни ниво, кандидату ће бити одузети бодови за критеријум *Извршење задатка* на следећи начин:

40 – 59 речи: 1 бод

за мање од 40 речи: 2 бода.

Ако кандидат напише мање од 30 речи о заданој теми, добиће нула (0) бодова.

Бројање речи

У број речи убраја се уводни поздрав и завршетак писма, а не убрајају се понављања, набрајања, властита имена као и непотребно понављане речи и делови реченица, дословно преузети делови реченица или целе реченице из упутства задатка или из других задатака у испиту.

Примери: Alla festa ho invitato, Marco, Luca, Anna e Simona. (5 речи)

Alla festa ho invitato gli amici di scuola. (8 речи)

2.5.3. Бодовање испитне целине *Слушање*

Бодови: Свако питање има један тачан одговор. Сваки тачно означен одговор на листу за одговоре доноси један бод. Ова испитна целина доноси укупно **20** бодова.

1 бод – тачан одговор

0 бодова – нетачан одговор, одговор није означен или је означено више одговора на листу за одговоре

Удео испитне целине у целом испиту: 30 %

2.6. ПРИМЕРИ ЗАДАТАКА

У овом поглављу наведени су примери различитих врста задатака¹⁷ из испитних целина *Читање* и *Писање*. Уз сваки пример задатка наведени су упутство, тачан одговор, испитивани исход и начин бодовања.

Испитна целина *Слушање* садржи задатке повезивања и задатке вишеструког избора (између три понуђена одговора) који су слични тим врстама задатака у испитној целини *Читање*.

2.6.1. Пример задатка повезивања

Esercizio 1

Domande 1-5

Leggi i testi.

Abbina ogni testo (1-5) al suo titolo (A-F). Fa' attenzione, c'è un intruso.

Scrivi le tue risposte sul foglio delle risposte.

Esempio: (O → G)

0 Mia madre passa il proprio tempo libero sul nostro terrazzo a curare le piante e i fiori. Non è un'esperta, ma se la cava molto bene grazie alle pubblicazioni "fai-da-te".

- 1 Ho scelto da poco un regalo per la mia migliore amica che sabato prossimo festeggia il suo compleanno. Devo ancora comprare della carta per avvolgere il regalo e una bella cartolina d'auguri.
- 2 Ho una grande passione per gli stivali, ogni volta che ne vedo un paio che mi piace, non posso resistere e lo compro subito, senza badare al prezzo.
- 3 Vorrei cambiare il mio modo di truccarmi, perché non sono soddisfatta del mio aspetto. Le amiche mi dicono che la bellezza non passa per lo specchio, ma attraverso la percezione di sé.
- 4 Mi piace girare per i negozi di libri con le amiche. Mi piacciono i romanzi di fantascienza, compro sempre le ultime edizioni. Qualche volta compro anche i DVD.
- 5 Mia madre è una sarta e mi fa spesso dei vestiti meravigliosi. Mi diverto a girare per negozi e a scegliere belle cinture, borsette e orecchini da abbinare ai vestiti.

- A Libreria
- B Souvenir
- C Cartoleria
- D Calzature
- E Accessori
- F Cosmetici
- G Giardinaggio

ТАЧНИ ОДГОВОРИ: 0 G, 1 C, 2 D, 3 F, 4 A, 5 E

ИСПИТИВАНИ ИСХОД: одредити основни смисао, утврдити главне мисли

БОДОВАЊЕ: 1 бод – тачан одговор (укупно 5 могућих бодова)

0 бодова – нетачан одговор, одговор није означен или је означено више одговора на листу за одговоре

¹⁷ Примери и специфичности задатака у појединим испитним целинама могу се погледати на мрежној страници Националног центра за вањско вредновање образовања на повезницама *Проведени испити* и *Испитни каталози за државну матуру 2023/2024*.

2.6.2. Примери комбинованог задатка повезивања и допуњавања

Esercizio 4

Domande 16-20

Leggi il testo e per ogni domanda (16-20) scegli l'opzione (A-F) più adatta per completarlo.

Fa' attenzione, c'è **un** intruso.

Scrivi le tue risposte sul foglio delle risposte.

Esempio: (O→G)

Mangiare all'italiana

La cucina è una parte importantissima della cultura italiana. È conosciuta nel mondo soprattutto per la pasta, la pizza e i gelati, (0) ____.

Agli italiani piace mangiare a casa propria (16) ____, ma spesso decidono anche di mangiare fuori. Ci sono tanti ristoranti, (17) _____. Le trattorie sono più semplici, hanno un'atmosfera familiare e prezzi più bassi. I giovani, (18) _____, scelgono le osterie. Infine, nelle pizzerie si possono mangiare tantissimi tipi di pizze.

Tradizionalmente la colazione italiana è semplice (19) _____ e qualcosa di dolce. Il pranzo tradizionale è un pasto ricco, (20) _____, a causa del lavoro, lo consumano in fretta fuori casa. La cena è un momento fondamentale, quando la famiglia si riunisce intorno al tavolo, raccontandosi gli avvenimenti più importanti.

A anche se molti italiani

B però l'ambiente ci piace

C o a casa di parenti e amici

D e consiste di una bevanda calda

E che vogliono mangiare e bere a buon prezzo

F dove è possibile scegliere tra molte varietà di piatti

G ma la varietà dei suoi cibi è molto più ricca

ТАЧНИ ОДГОВОРИ: 0 G, 16 C, 17 F, 18 E, 19 D, 20 A

ИСПИТИВАНИ ИСХОД: утврдити логичке и сложеније значењске везе у тексту

БОДОВАЊЕ: 1 бод – тачан одговор (укупно 5 могућих бодова)

0 бодова – нетачан одговор, одговор није означен или је означено више одговора на листу за одговоре

Esercizio 5**Domande 21-25**

Leggi il testo e per ogni domanda (21-25) scegli l'opzione (A-G) più adatta per completarlo. Fa' attenzione, ci sono **due** intrusi.

Esempio: (O→H)

Cappuccino, un simbolo italiano

Se cerchiamo una bevanda simbolo dell'Italia, la famosa tazza di delicata e schiumosa bontà è fra le prime. Forse in competizione (0) _____ con l'espresso. Anche se, tecnicamente, il cappuccino è nato in Austria, la bevanda ha (21) _____ italiane. Nel 1683, quando Marco da Aviano, un frate dell'ordine dei cappuccini, arriva a Vienna, prima (22) _____ in una locanda per riposarsi dal viaggio e ordina un caffè. Quello che il proprietario gli porta non è la sua solita bevanda, ma un caffè (23) _____ forte. Per addolcirlo aggiunge del latte e vedendo che il colore della bevanda assomiglia a quello dell'abito del (24) _____ esclama "Kapuziner!", termine tedesco per frati cappuccini. La versione moderna del cappuccino, (25) _____ che fa impazzire proprio tutto il mondo, ha origini piuttosto recenti. Infatti, il cappuccino moderno si prepara con caffè e latte montato a vapore e per creare questa versione servono strumenti adatti, inventati solo all'inizio del 1900.

- A** va
- B** frate
- C** molto
- D** quella
- E** quello
- F** origini
- G** andava
- H** solo

ТАЧНИ ОДГОВОРИ: 0 H, 21 F, 22 A, 23 C, 24 B, 25 D

ИСПИТИВАНИ ИСХОД: предвидети примерене лексичке јединице и граматичке структуре на темељу језичке организације текста

БОДОВАЊЕ: 1 бод – тачан одговор (укупно 5 могућих бодова)

0 бодова – нетачан одговор, одговор није означен или је означено више одговора на листу за одговоре

2.6.3. Примери задатака вишестrukog izbora

Esercizio 2

Domanda 6

Leggi i testi.

Per ogni domanda (6 -11) scegli la risposta esatta (A, B oppure C).

Se siete appassionati di fumetti, in Italia c'è un sito dedicato a voi. Qui troverete molti argomenti interessanti in lingua italiana e in lingua inglese. Uno di questi è "La tecnica di creazione: come si fa un fumetto", che vi spiegherà come passare da una prima idea alla tavola finale.

Che cosa insegna il sito dei fumetti?

- A Come creare un fumetto.
- B Come tradurre un fumetto.
- C Come interpretare un fumetto.

ТАЧАН ОДГОВОР: А

ИСПИТИВАНИ ИСХОД: разликовати поједине информације

БОДОВАЊЕ: 1 бод – тачан одговор (укупно један могући бод)

0 бодова – нетачан одговор, одговор није означен или је означено више одговора на листу за одговоре

Esercizio 3

Domande 11-15

Leggi il testo.

Per ogni domanda (11-15) scegli la risposta esatta (A, B oppure C).

Radio 1

Ogni lunedì, dopo le lezioni, grazie ai microfoni di Radio 1, gli studenti di diverse scuole cittadine potranno diventare giornalisti per un giorno. Si tratterà di un vero e proprio laboratorio di giornalismo radiofonico, che permetterà ai ragazzi di trasformarsi in corrispondenti se in città accade qualcosa di rilevante da segnalare. Il laboratorio è un'idea nata con il fine di ampliare le conoscenze culturali e conoscere il punto di vista dei ragazzi, e soprattutto per rispondere alle loro esigenze. Il progetto coinvolge ogni settimana una classe, alternando ogni mese scuole superiori e medie, mentre le primarie per ora non vi partecipano, perché i ragazzi sono troppo piccoli. Ogni singola classe ha il compito di scegliere le notizie da trasmettere, e di realizzare interviste e servizi di attualità, cronaca, costume, sport e cultura. I ragazzi hanno anche la possibilità di confrontarsi e di intervistare personaggi noti della radio, della televisione e della carta stampata. Le notizie nascono dai ragazzi. Spesso è Radio 1 che si sposta in classe o nell'Aula Magna, dove si trova lo studio di registrazione. Altre volte, sono gli studenti ad andare nella sede della Radio e a utilizzare così le sue strutture.

11 Che cosa fanno gli studenti il lunedì a Radio 1?

- A** Incontrano i corrispondenti locali.
- B** Segnalano notizie ai giornalisti.
- C** Provano a fare i giornalisti.

12 Qual è l'obiettivo più importante del laboratorio di giornalismo?

- A** Valutare la cultura dei ragazzi.
- B** Offrire risposte ai bisogni dei ragazzi.
- C** Sostenere il punto di vista dei ragazzi.

13 Quali scuole sono escluse dal laboratorio?

- A** Superiori.
- B** Primarie.
- C** Medie.

14 Che cosa deve fare ogni classe?

- A** Intervistare i ragazzi della loro scuola.
- B** Realizzare servizi giornalistici per la radio.
- C** Essere d'aiuto ai giornalisti nel loro lavoro.

15 Dove si fanno le registrazioni delle trasmissioni?

- A** Alla radio oppure a scuola.
- B** Sempre nei locali della scuola.
- C** Esclusivamente negli studi di Radio 1.

ТАЧНИ ОДГОВОРИ: 11 C, 12 B 13 B, 14 B, 15 A

ИСПИТИВАНИ ИСХОД: разликовати поједине информације

БОДОВАЊЕ: 1 бод – тачан одговор (укупно 5 могућих бодова)

0 бодова – нетачан одговор, одговор није означен или је означено више одговора на листу за одговоре

2.6.4. Пример задатка кратког писаног текста

Scrivi un breve testo sulla festa per la fine della scuola.

Rispondi a tutte le domande (1-3).

Usa **60-80** parole.

Non firmare il testo con il tuo nome e cognome.

1 Dove si svolgerà la festa?

2 Chi saranno gli invitati?

3. Come vi dividerete i compiti, per esempio musica, spesa, ambiente?

1.

La festa si svolgerà in spiaggia lontano dagli adulti e dai professori. Ci andremo in macchina, così porteremo tutto quello che ci serve per la festa.

Gli invitati saranno gli alunni della mia classe. Inviterò anche i miei cugini di un'altra scuola che suonano la chitarra.

I miei cugini si occuperanno della musica. Io e le mie amiche andremo al supermercato a comprare tutto per mangiare e bere. Ognuno dovrà portare un telo da spiaggia. Ci divertiremo un mondo.

БОДОВАЊЕ: Према лествици за бодовање¹⁸ овај би текст добио укупно 15 бодова.

Критеријум *Извршење задатка*: 5 бодова

Број речи: 79

Све три садржајне одреднице потпуно су разрађене.

Критеријум *Језик*: 10 бодова

Текст је потпуно разумљив. Широко је распон вокабулара и структура. Потпуно је примерена употреба вокабулара и структура.

2.

La festa si svolgerà in spiaggia lontano dai adulti e dai professori. Ci andremo in macchina, così porteremo tutto quello il necessario che ci serve per la festa.

Gli invitati saranno gli alunni dalla mia classe. Inviterò anche i miei cugini di un'altra scuola che suonano la chitarra.

Tutto è preparato. Abbiamo tutti i tipi di musica. Ascoltiamo tutta la musica: il rock, la pop...

Према лествици за бодовање овај би текст добио укупно 9 бодова.

Критеријум *Извршење задатка*: 3 бодова

Постоји одговор на 2 садржајне одреднице потпуно.

и формат текстуалне врсте.

Критеријум *Језик*: 10 бодова

Текст је разумљив. Довољан је распон вокабулара и структура. Углавном је примерена употреба вокабулара и структура уз мање разноврсне погрешке.

¹⁸ в. поглавље *Опис бодовања* и објашњење уз лествицу за бодовање кратког писаног текста

2.7. ПРИПРЕМА ЗА ИСПИТ

Да би се успешно припремили за испит државне матуре из Италијанског језика на основном нивоу, кандидати би требали да детаљно проуче испитни каталог.

Наставницима напомињемо да се припрема кандидата за испит не разликује пуно од метода и поступака којима се служе у поучавању италијанског језика. Треба пронаћи одговарајући однос између активности које су усмерене на поучавање језика и активности које претпостављају добру припремљеност кандидата за испит. Акценат у сваком случају стално треба да буде на поучавању јер ће само тако кандидат стећи довољан ниво комуникационе језичке компетенције у италијанском језику да би положио испит на жељеном нивоу.

Литература за припрему испита државне матуре из Италијанског језика на основном нивоу су уџбеници и приручници које је прописало и одобрило Министарство знаности, образовања и младих (www.mzom.gov.hr).

Начин полагања испита државне матуре као и мере које се изричу у случају недозвољеног понашања ученика су прописани Правилником о полагању државне матуре (Narodne novine, 1/13, 41/19, 127/19, 55/20, 53/21 и 126/21).

2.7.1. Припрема за испитну целину *Читање*

Током наставног процеса кандидати углавном имају доста могућности за развијање способности разумевања текста читањем. Упркос томе, треба их подстицати на самостално читање текстова из различитих извора – књига, дневних новина, часописа и интернета који је посебно популаран медиј и доступан је већини кандидата.

Припрема за овај део испита укључује системско развијање кандидатских способности глобалног, селективног и детаљног разумевања текста читањем, освешћивање о процесу читања те поучавање кључним стратегијама решавања појединих типова задатака.

За успешност у испитној целини *Читање* није потребно разумети све речи и граматичке структуре. Потребно је разумети кључне речи и одвојити битне од небитних информација.

Зато се препоручава да се увежбава разумевање непознатих речи уз помоћ контекста, творбе речи (префикси и суфикси) и сл. Познавање организације и структуре текста (одломци, елементи кохезије и кохеренције, структура одломка) такође помаже кандидатима у разумевању текста.

За успешно решавање задатака вишеструког избора потребно је кандидатима скренути пажњу да пре читања текста прочитају питања, а затим да прочитају текст и у њему пронађу аргументе за избор тачног одговора. Врло је битно упозорити кандидате да су и ометачи логички повезани са садржајем текста те да им само пажљиво читање текста, посебно у случају имплицитних значења, може помоћи у избору тачног одговора. Означавање више од једног одговора у поједином питању неће им донети бодове.

И у задацима повезивања потребно је пажљиво прочитати питања која су у облику изјавних или упитних реченица, израза и сл., а затим потражити у текстовима кључне речи или изразе који повезују питања и текстове.

И у овим је задацима нужно обратити пажњу на садржај ометача и њихов број те потцртати кључне речи у тексту на темељу којих кандидат мисли да је понуђени одговор и тачан одговор. То кандидату олакшава избор правог одговора и омогућује бржу проверу решења.

За успешно решавање комбинованих задатака потребно је прво прочитати цели текст те посебну пажњу обратити на језички садржај испред и иза празнине. Након тога је међу понуђеним одговорима потребно одабрати језички садржај који по свом значењу и граматичким обележјима одговара контексту.

Будући да овај део испита садржи већи број задатака које треба решити у заданом времену, кандидатима треба скренути пажњу на исправну расподелу времена за решавање појединих задатака. Добро би било да на почетку овог дела испита погледом пређу преко свих задатака и утврде који су им задаци лакши, а који тежи те се прво посвете решавању лакших задатака, шта ће их мотивисати за решавање преосталих, тежих задатака. То штеди време.

Како бити успешан у испитној целини *Читање*?

Кандидатима се саветује:

- пажљиво читање упутстава за сваки задатак
- пажљиво читање текста/текстова и питања у одређеном задатку
- примена одговарајућих стратегија за поједину врсту задатка
- решавање задатака који нису решени током првог читања
- пажљиво означавање одговора на лист за одговоре.

2.7.2. Припрема за испитну целину *Писање*

Кандидати пре свега треба да развију навику писања, тј. да шта више и чешће увежбавају писање различитих текстуалних врста. Изузетно је важно након сваког задатка дати кандидатима повратну информацију о успешности њиховог рада. С обзиром на то да је давање повратне информације врло захтеван и дуготрајан посао, свакако треба размислити и о могућности да си кандидати међусобно дају повратну информацију, шта се показало изнимно делотворним.

Кандидати треба да обрате посебну пажњу на читање и деобу задатка. Неиспуњавање дела задатка може знатно да умањи успешност у испитној целини *Писање*. Успешност у испитној целини *Писање* укључује и познавање различитих текстуалних врста, нпр. честитки, порука, позивница, писама, извештаја, блогова и сл.

Кандидате треба упутити на повезаност планирања и успешности обављања задатка. Анализа неколико примера може врло успешно да објасни ту повезаност.

Кандидате треба упутити на важност читког и уредног рукописа те их такође треба упозорити на нужност провере и евентуалних исправака пре предаје готових писаних текстова. Рад у паровима и међусобно коментарисање радова током увежбавања показало се врло делотворном методом. Корисно је кандидатима ограничити време за решавање задатка. Исправно распоређивање времена један је од кључних фактора за успех у испитној целини *Писање*.

Како бити успешан у испитној целини *Писање*?

Кандидату се саветује:

- пажљиво читање упутстава за задатак
- размишљање о заданој теми и бележење неких идеја
- организовање идеја и писање концепта задатка у натукницама
- писање целовитог текста задатка
- читање текста и провера да ли је задатак у потпуности извршен
- поновно читање текста и провера јесу ли задовољени сви критеријуми према лествици за бодовање.

2.7.3. Припрема за испитну целину *Слушање*

Део испита посвећен провери разумевања текста слушањем кандидати у правилу сматрају тежим делом испита. Међутим, системска и квалитетна припрема кандидата може знатно да ублажи па и отклони њихов страх од овог дела испита.

Врло важни елементи припреме кандидата за овај део испита су:

- развијање кандидатових способности разумевања слушањем
- освешћивање кандидата о процесу слушања

- поучавање кандидата стратегијама за успешно решавање задатака којима се проверава разумевање текста слушањем.

Важан фактор у развијању кандидатових способности слушања је освештавање кандидата о процесу слушања. Кандидати ће процес слушања, али и сам процес решавања одређених врста задатака најлакше разумети кроз разговор о томе како су решили одређена питања у задатку. Битно је да у том разговору постану свесни како врло често није потребно разумети сваки глас и слог те сваку реч, фразу или реченицу да би се разумело значење текста као целине. Због тога би било добро кандидате упозорити да се не требају узнемиравати ако не чују или не разумеју одређену реч. Треба да наставе слушати текст, покушају разумети општу поруку и повежу је са оним шта мисле да је речено.

Упознатост са поступком и стратегијама решавања различитих задатака којима се проверава разумевање текста слушањем кључан је предуслов успешности у овом делу испита.

Пре сваког првог слушања текста кандидати имају времена да прочитају упутство и питања у задатку. Ту чињеницу треба да добро искористе јер упутства садрже битне информације о теми коју ће слушати и о томе шта се од њих очекује у поједином задатку. Постављена питања упућују на садржај слушаног текста и на редослед којим ће чути тражене информације.

Кандидате треба упозорити да питања морају решавати већ током првог слушања текста, а да друго слушање треба да искористе за решавање питања која су пропустили и за проверу тачности својих решења. Битно је да кандидати реше сва питања, чак и када нису сигурни шта су чули или разумели. И на крају, врло је важно кандидатима објаснити поступак преписа одговора на посебан лист за одговоре. Непажња или непотребна журба могу да доведу до погрешака при препису одговора, а тиме и до непотребног губитка бодова у овом делу испита.

Како бити успешан у испитној целини *Слушање*?

Кандидатима се саветује:

- пажљиво читање упутстава и питања сваког задатка пре слушања
- решавање задатака током првог слушања те надопуњавање решења током другог слушања
- пажљиво означавање одговора на листу за одговоре.

3. ДОДАЦИ

3.1. ОПИС ЈЕЗИЧКИХ САДРЖАЈА ЗА ВИШИ НИВО ИСПИТА¹⁹

Тематска подручја

1. Лични идентитет

- описивање себе и других (изглед и карактерне особине)
- укуси и склоности
- осећаји и расположења
- важни догађаји у приватном животу
- планирање будућности

2. Свакодневица

- чланови уже и шире породице, односи у породици
- важни догађаји у породици и породичне прославе
- становање (врсте стамбених простора, намештај...)
- свакодневне активности
- одевни предмети и однос према моди
- традиција и обичаји

3. Друштвени живот

- спортске активности, забава, игре, хобији, музика, излети
- изласци, спортске приредбе, концерти и изложбе
- организација слободног времена
- узори и идоли младих

4. Земље, националности и језици

- врсте превозних средстава и организовање путовања
- возни ред и сналажење на станици или на аеродрому
- туристичка понуда и потражња
- туристички каталози, промотивни летци, плакати

¹⁹ Подразумева се познавање језичког садржаја наведеног за основни ниво.

- културна баштина и знаменитости
- симболи, знаменитости, личности и догађаји
- важност учења страних језика и вишејезичност
- национална гастрономија
- рецепти, италијански и хрватски специјалитети

5. Здрав живот

- нега тела, хигијенске навике и здрав начин живота
- храна и пиће, оброци, врсте ресторана
- здрава прехрана, омиљена јела
- врсте продавница и производи
- брига за здравље
- болести и незгоде, лечење и лекови

6. Наука, уметност, технологија и медији

- научници и научна истраживања
- историјске и савремене личности
- уметници, писци, песници
- издавачка делатност
- традиционални и нови медији (штампа, радио, телевизија, кинематографија, интернет, друштвене мреже...)
- улога технологије у свакодневном животу
- зависност од технологије

7. Животна средина

- заштита животне средине
- иницијативе за заштиту животне средине
- однос према животињама и биљкама
- угрожене врсте, заштита биљних и животињских врста
- атмосферске прилике
- утицај климатских промена на природу
- живот на селу и у граду

8. Привреда

- врсте занимања, огласи за запослење, услужне делатности
- огласи и промотивне поруке

- предузетништво
- популарна занимања
- однос према новцу и куповању
- типични италијански производи и робне марке
- италијански стилисти и италијанска мода у свету

9. Актуелне друштвене и културолошке теме

- пријатељство, односи међу младима, односи међу младима и одраслима
- запошљавање младих
- равноправност полова, живот у вишекултурној заједници
- јавне службе и волонтирање
- европске и светске институције за младе
- млади и активизам
- миграције

10. Образовање и свет рада

- школске активности и живот у школи
- школски предмети и изваннаставне активности
- школски систем
- одабир студија
- разговор за посао

Граматичке структуре

Члан

- articolo determinativo
- articolo indeterminativo
- articolo partitivo

Именице

- sostantivi (forma maschile e femminile)
- singolare e plurale dei sostantivi (regolari e irregolari)

Заменице

- pronomi personali
- pronomi personali diretti e indiretti (nei tempi semplici e composti)
- pronome partitivo ne
- pronomi interrogativi
- pronomi dimostrativi
- pronomi relativi
- pronomi combinati (nei tempi semplici e composti)

Придеви

- aggettivi possessivi
- aggettivi interrogativi
- aggettivi indefiniti
- aggettivi qualificativi
- aggettivi di materia
- comparativi e superlativi (forma regolare e irregolare)

Бројеви

- numeri cardinali
- numeri ordinali

Глаголи

- verbi regolari e irregolari
- verbi ausiliari
- verbi modali
- verbi riflessivi
- verbi impersonali
- si passivante

Глаголска времена

- presente
- passato prossimo
- imperfetto
- trapassato prossimo
- passato remoto

- futuro semplice
- futuro composto

Глаголски начини

- condizionale semplice
- condizionale composto
- congiuntivo presente
- congiuntivo passato
- congiuntivo imperfetto
- imperativo diretto e indiretto
- gerundio, stare + gerundio

Прилози

- avverbi di modo
- avverbi di tempo
- avverbi di frequenza
- posizione degli avverbi nei tempi composti
- comparativi e superlativi (forma regolare e irregolare)

Предлози

- preposizioni semplici
- preposizioni articolate

Везници и весне речи

- congiunzioni coordinative/coordinanti (e, o, ma, cioè, anche, perciò, né...né, ...)
- congiunzioni subordinative/subordinanti (dove, quando, mentre, perché, per quanto, più che, se, tranne, anche se, sebbene, ...)
- connettivi di argomentazione (secondo me, allora, dunque, poi, comunque, insomma, ...)

Реченице

- frasi semplici (Il tempo è bello.) e complesse (I bambini giocano in giardino.)
- frasi composte (Mentre aspettava l'autobus, leggeva il giornale.)
- periodo ipotetico della realtà (Se piove, resto a casa. Se potro, lo farò.)

3.2. ОПИС ЈЕЗИЧКИХ САДРЖАЈА ЗА ОСНОВНИ НИВО ИСПИТА

Тематска подручја

1. Представљање и поздрављање

- лични подаци, давање основних информација о особи и интересима

2. Породица и кућа

- чланови уже и шире породице
- свакодневне активности, становање

3. Школа

- школске активности и живот у школи
- школски предмети и изваннаставне активности

4. Слободно време

- спортске активности, забава, игре, хобији, музика, излети
- организовање слободног времена, изласци, спортске приредбе, изваншколске активности

5. Свет младих

- пријатељство, односи међу младима, односи међу младима и одраслима
- сличности и разлике међу младима у Италији и Хрватској
- запошљавање младих
- актуелне друштвене и културолошке теме

6. Одећа, одевање и мода

- врсте одевних предмета и однос према моди

7. Прехрана и куповање

- храна и пиће, оброци, врсте ресторана
- рецепти, италијански и хрватски специјалитети
- здрава прехрана, омиљена јела
- врсте трговина и производи
- однос према новцу и куповању

8. Здравље

- брига за здравље
- болести и незгоде
- нега тела, хигијенске навике и здрав начин живота

9. Очување околине

- заштита околине
- однос према животињама
- атмосферске прилике
- саобраћај

10. Путовања

- организовање путовања, врсте превозних средстава
- возни ред и сналажење на аутобуској и железничкој станици или на аеродрому
- туристичка понуда, промотивни летак, плакати

11. Привреда и свет рада

- врсте занимања, огласи за запослење, услужне делатности
- типични италијански производи и робне марке

12. Медији и технологија

- штампа, радио, телевизија, интернет, кинематографија
- технологија и здравље, улога технологије у свакодневном животу
- телефонски уређај, зависност о технологији

13. Цивилно друштво и хуманитарне организације

- равноправност полова, живот у вишекултурној заједници
- јавне службе и волонтирање

14. Италија и Хрватска

- географске карактеристике и разликовна обележја

Граматичке структуре**1. Члан**

- articolo determinativo
- articolo indeterminativo
- articolo partitivo

2. Именице

- sostantivi (forma maschile e femminile)
- singolare e plurale dei sostantivi (regolari e irregolari)

3. Заменице

- pronomi personali
- pronomi personali diretti e indiretti (nei tempi semplici e composti)
- pronome partitivo ne
- pronomi interrogativi
- pronomi dimostrativi
- pronomi relativi
- pronomi combinati (nei tempi semplici e composti)

4. Придеви

- aggettivi possessivi
- aggettivi interrogativi
- aggettivi indefiniti
- aggettivi qualificativi
- aggettivi di materia
- comparativi e superlativi (forma regolare e irregolare)

5. Бројеви

- numeri cardinali
- numeri ordinali

6. Глаголи

- verbi regolari e irregolari
- verbi ausiliari
- verbi modali
- verbi riflessivi
- verbi impersonali
- si passivante

7. Глаголска времена

- presente
- passato prossimo
- imperfetto
- trapassato prossimo
- passato remoto
- futuro semplice
- futuro composto

8. Глаголски начини

- condizionale semplice
- condizionale composto
- congiuntivo presente
- congiuntivo passato
- congiuntivo imperfetto
- imperativo diretto e indiretto
- gerundio, stare + gerundio

9. Прилози

- avverbi di modo
- avverbi di tempo
- avverbi di frequenza
- posizione degli avverbi nei tempi composti
- comparativi e superlativi (forma regolare e irregolare)

10. Предлози

- preposizioni semplici
- preposizioni articolate

11. Везници и весне речи

- congiunzioni coordinative/coordinanti (e, o, ma, cioè, anche, perciò, né...né, ...)
- congiunzioni subordinative/subordinanti (dove, quando, mentre, perché, per quanto, più che, se, tranne, anche se, sebbene, ...)
- connettivi di argomentazione (secondo me, allora, dunque, poi, comunque, insomma, ...)

12. Реченице

- frasi semplici (Il tempo è bello.) e complesse (I bambini giocano in giardino.)
- frasi composte (Mentre aspettava l'autobus, leggeva il giornale.)
- periodo ipotetico della realtà (Se piove, resto a casa. Se potro, lo farò.)

